

OPINNÄYTETYÖ

Etäläksyhelppitoiminnan kehittäminen Suomi-Syyria Ystävyyseura ry:ssä

Luottamuksen merkitys kotoutumisen onnistumisessa

Jasmin Takkula

Yhteisöpedagogi, AMK
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(9/2022)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogin koulutusohjelma (210 op)

Tekijät: Jasmin Takkula

Opinnäytetyön nimi: Suomi-Syyria Ystävyysseuran etäläksyhoppitoiminnan kehittäminen –
Luottamuksen merkitys kotoutumisen onnistumisessa

Sivumäärä: 58 ja 10 liitesivua

Työn ohjaaja: Satu Hotari

Työn tilaaja: Mania Al Khatib

Työssäni kehitin etäläksyhoppitoimintaa Suomi Syyria Ystävyysseuran (SSYS) Siltoja Vanhemmille -hankkeeseen. Toiminta on tarkoitettu arabiankielisille perheille, joilla on peruskouluikäisiä lapsia. Toiminta toteutetaan yhdessä Suomen Punaisen Ristin (SPR) kanssa siten, että SPR etsii vapaaehtoiset opettajat ja SSYS etsii oppilaat. Toiminta vaatii kehitystä, sillä arabiankielisten perheiden osallistuminen on ollut lukumäärältään vähäistä ja SPR:llä olisi tarjota lisää opettajia.

Tuotin pienimuotoisen kyselyn kotoutumisen haasteista koulututtautumiseen liittyen. Tuotin kyselyn kohderyhmälle, jolla kartoitin kokemusta tilanteesta ja huolta lasten koulun tukemisessa. Lisäksi haastattelin toiminnanjohtajaa Mania Al Khatia ja toin havainnoinnillani esille tietoa käsiteltäväksi. Laajensin yhteistyötä ja markkinointia, ja kokeilin tiivistää yhteistyötä koulujen kanssa.

Toiminnan tarve selittyy yhteiskunnallisesti, sillä Suomeen muualta muuttaneiden perheillä koulumenestys ei ole yhtä korkea kuin kantasuomalaisilla. Työssäni perehdyin toiminnan sosiaaliseen ja yhteiskunnalliseen ympäristöön ja sen ymmärtämiseen, sekä kokeilin ja kehitin toimintamuotoja, joilla tavoitettaisiin kohderyhmää kattavammin. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli vastata kysymykseen siitä, miten etäläksyhoppitoimintaa koettiin sen käyttäjien keskuudessa, ja mitkä ovat syyt, ettei etäläksyhoppitoimintaa osallistujia niin paljon kuin tavoiteltiin. Keskeisiksi syiksi osottautui epäluottamus SPR:n toimintaa kohtaan aiempien kokemusten perusteella sekä yleinen pelko viranomaistahojen kohtaan, joka viittasi laajempaan kotoutumisen epäonnistumiseen.

Asiasanat: tukiopetus, kotoutuminen, koulutus, luottamus, maahanmuutto

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Bachelor's Degree Programme in NGO and Youth Work

Author: Jasmin Takkula

Title: Distance homework development at Finnish-Syria friendship Association - The importance of trust in successful integration

Number of Pages: 58 and 10 attachment pages

Supervisor: Satu Hotari

Commissioned by: Mania Al Khatib

In my thesis, I develop an easier remote access function for the homework help in the Finland-Syria Friendship Society's Bridge to Parents project. The activity is intended for Arabic-speaking families with elementary school-age children. The activity is carried out together with the Finnish Red Cross (SPR) in such a way that SPR looks for volunteer teachers and SSYS looks for students. The operation requires development, as the participation of Arabic-speaking families has been small in number and SPR should offer more teachers.

The need for action can be explained from a social point of view, because the school success of families with backgrounds who moved to Finland from elsewhere is not as high as that of native Finns. In my work, I familiarize myself with the social and societal environment of the activity and its understanding, and I experiment and develop forms of activity that would reach the target group more comprehensively. Despite my best efforts, the challenges of my work are poor outreach to families and mistrust of the activities, depending on previous experiences with SPR, or fear of the authorities, which speaks again more broadly about the problems of integration.

I produced a survey for the target group, with which I mapped the experience of the situation and concerns about supporting the children's school. In addition, I interviewed the executive director Mania Al Khabit and with my observations I bring forth information for processing. I am expanding cooperation and trying to intensify cooperation with schools and expand marketing.

How is the homework help perceived among its users and what are the reasons that there are no participants in the remote homework helper as one might expect?

Keywords: homework help, integration, education, trust, immigration

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
	1.1 Tarve toiminnan kehittämiseksi	7
	1.2 Tavoitteet, tuotokset ja muut toimijat kentällä	8
2	TOIMINNANKEHITTÄMISEN YMPÄRISTÖ.....	10
	2.1 Toimintaympäristönä Suomi Syyria Ystävyysseura ry	10
	2.2 Toimintaympäristönä Suomen Punainen Risti	11
3	TIETOPERUSTA.....	14
	3.1 Maahanmuuttaneet.....	14
	3.2 Kotoutuminen	15
	3.3 Koulumenestys.....	17
	3.4 Rasismi hidastaa kotoutumista.....	18
	3.5 Luottamus on hyvän elämän perusta	19
4	MENETELMÄT	21
	4.1 Toimintatutkimus.....	21
	4.2 Haastattelu	21
	4.3 Havainnointi.....	23
	4.4 Kysely	23
	4.5 Pilotointi.....	25
	4.6 Tulosten analyysimenetelmät	28
	4.7 Toiminnan eettisyys.....	29

5	ANALYYSI.....	30
	5.1 Havainnointi.....	31
	5.2 Haastattelun analyysi	32
	5.3 Kyselyn analyysi.....	36
	5.4 Pilotoinnin arviointi	42
6	YHTEENVETO JA TULOKSET	47
7	POHDINTA.....	50
	7.1 Itsearviointi	53
	LÄHTEET	55
	LIITTEET	59

1 JOHDANTO

Suomi on tunnettu tasa-arvoisesta koulujärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa kaikille oppilaille tasavertaiset mahdollisuudet menestyä taustasta riippumatta. Kuitenkin aieman tutkimuksen mukaan maahanmuuttajataustaisilla henkilöillä voi olla haasteita integroitua suomalaiseen koulukulttuuriin (Säävälä 2012, 85). Kaikkien koulu? -podcastissa (Eid, 2021) käsitellään suomalaista koulujärjestelmää, mutta myös haastetaan suomalaisen koulun maitetta, normatiivista valkoisuutta ja keskiluokkaisuutta. Ohjelma pureutuu järjestelmään yksilöiden esimerkkien siivittämänä, tuo selkeästi esille kulttuurimme tabut ja ennen kaikkea helpottaa koulujärjestelmäämme huomaamaan rakenteellisen rasismin.

Etäläksyhjelpitoiminta alkoi, kun maailmanlaajuinen pandemia pakotti koulut etäopetukseen ja monen oppilaan koulumenestys kärsi. Pandemia aiheutti lapsille haasteita koulunkäynnissä taustoista riippumatta. Erityisesti vieraskielisten perheiden lapset saattoivat jäädä ilman läksyihin tarvitsemaa tukea vanhemmilta. Tuen tarve on kuitenkin jatkunut lähiopetuksen taas jatkuessa, sillä haasteet vieraskielisten perheiden keskuudessa eivät olleet pelkästään koronan aiheuttama väliaikainen tilanne, vaan korona toi ongelman näkyvämmäksi. Näitä haasteita ovat esimerkiksi vanhemmille tuntematon koulujärjestelmä, jolloin tuen tarpeen tunnistaminen voi olla vaikeaa. Myös kielitaito, kulttuuriympäristö ja luotto järjestelmään vaikuttavat lähtöasetelmaan.

Vapaaehtoiset opettajat eivät korvaa kouluissa tarjottua pedagogista ympäristöä ja oppimisen tukea, ja läksyhjelpin tärkein tehtävä on tarjota arjessa tukea kotitehtäviin ja suomen kielellä opiskeluun. Etänä toimiva läksyhjelpi on koettu käteväksi muodoksi tukiopestustoiminnassa, sillä se mahdollistaa avun antamisen asuinpaikasta riippumatta.

Suomi-Syyria Ystävyysseura ry tarjoaa yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin kanssa avustusta arabiankielisille perheille Etäläksyhjelpi -projektin kautta. Rahoitus toimintaan on erillistä; molemmilla yhdistyksillä on omat rahoituksensa. Etäläksyhjelpi on osana Siltoja Vanhemmille -hanketta, jossa pyritään edistämään arabiankielisten vanhempien ymmärrystä Suomen koulujärjestelmästä ja opetusmenetelmistä, sekä luomaan parempia yhteyksiä arabiankielisiin perheisiin. Näitä toteutetaan esimerkiksi erilaisilla infotilaisuuksilla, jotka voidaan pitää arabian kielellä. Näin voidaan mutkattomasti selittää ja tiedottaa suomalaisen koulun käytäntöjä, kuten Wilma-viestintä ja vanhempainillat.

Etäläksyhelin toiminta on suunnattu heille, jotka eivät välttämättä saa samanlaista tukea läksyjen ja opintojen kanssa kotona kuin suomenkieliset. Syynä voi olla se, etteivät vanhemmat osaa suomea riittävän hyvin pystyäkseen auttamaan heitä, tai eivät tunne suomalaista koulujärjestelmää.

Tämä opinnäytetyö on tehty intersektionaalisen feminismin ja tasa-arvon näkökulmasta. Tämä työ on pieni osa sitä työtä, jota Suomessa tasa-arvoisuuden edistämiseksi pitäisi tehdä. Koulutus on hyvä aloituspiste, sillä jos eriarvoisuuden kierre saadaan katkaistua jo koulussa, ollaan lähempänä yhteiskunnan rakenteiden muutosta. Tämän työn tavoitteena on edistää tasa-arvoisia mahdollisuuksia kaikille, ihonväristä, kielestä, uskonnosta tai kulttuurista riippumatta.

Oma positioni on työn kannalta oleellista. Tein osana yhteisöpedagogiopintojani Suomi-Syyria Ystävyyssseuralla yhteiskunnallisen osaamisen harjoittelun, ja sen päätyttyä työllistyin projektiin. Toimin töissäni etäläksyhelin koordinoijana perheiden, opettajien ja Punaisen Ristin välillä. Olen käynyt erinäisiä koulutuksia rasismiin ja sen ymmärtämiseen liittyvistä asioista. Lisäksi yhteisöpedagogin koulutuksen aikana olen keskittynyt monikulttuurisen näkökulman kehittämiseen ja perehtynyt muun muassa toimijuuden merkitykseen kotoutumisessa. Tämä helpottaa työn kokonaiskuvan hahmottamisessa ja toivon sen välittyvän rehellisesti myös lukijoille.

1.1 Tarve toiminnan kehittämiseksi

Aikaisempina vuosina toiminnassa läksyhelppiopettajia oli toiminnassa noin kymmenen, mutta vuoden 2022 keväällä heitä ilmoittautui mukaan vapaaehtoiseksi yli kaksikymmentä. Tämä tarjosi tilaisuuden kasvattaa toimintaa ja samalla tuoda tukiopetusta laajemmin sitä tarvitseville. Menestyksekkäällä etäläksyhelppitoiminnalla yhdistys pääsisi tekemään arvokasta työtä ja täyttämään paitsi yhdistyksen, myös hankkeen ja yhteiskunnallisen kotoutumissuunnitelman olennaisimpia tavoitteita. Etäläksyhelppitoiminta voisi etäominaisuutensa vuoksi olla kauaskantoista.

Yhteiskunnallisesti tarkasteltuna maahanmuuttajien koulumenestys ei ole yhtä korkea kuin kantasuomalaisten. Tämän voidaan nähdä asettavan maahanmuuttajataustaiset henkilöt eriarvoiseen asemaan yhteiskunnassa, esimerkiksi työnhakuprosesseissa. Yleisesti koulumenestys maahanmuuttajalapsilla on 7,4 kun kansasuomalaisilla se on 7,8. Kuitenkin Maahanmuuttajien joukossa on suuriakin vaihteluita, eikä heitä tulisi kohdata homogeenisenä joukkona.

Maahanmuuttajat ovat heterogeenien eli epäyhtenäinen joukko ihmisiä. Koulumenestys maahanmuuttajien kesken voi vaihdella monista syistä kuten esimerkiksi erilaisten kasvatuskulttuurin tai opettajan auktoriteetin tai arvostuksen välisten erojen mukaan. (Agafonova 2012, 20.)

Opinnäytetyön tavoitteena on tämän kehitystyön kautta tällä tukiopetuksella auttaa yhä tehokkaammin niiden perheiden lapsia, jotka eivät saa samaa apua läksyissä, kuin suomalaiset perheet ja näin tarjota tasa-arvoisemman alustan kaikille oppilaille. Kun saadaan suljettua pois suomenkielentaidottomuuden vuoksi aiheutuvat ongelmat kotiläksyjen tekemisessä, poistamme yhden tekijän, joka voi vaikuttaa maahanmuuttajaperheiden lasten uskomukseen omista kyvyistään.

Toinen motiivi opinnäytetyölläni on kotouttamisen näkökulma. Jos maahanmuuttajaperheet saavat apua suomalaisilta vapaaehtoisilta opettajilta onnistuneesti, saavat he uuden kontaktin ja esimerkin suomalaisista, jotka auttavat vapaaehtoisesti maahanmuuttajien perheiden koulunkäynnissä ja näin mahdollisuuden vahvistaa positiivista kuvaa uudesta kotimaastaan. Tällainen kokemus voi olla suurensakin roolissa yksilöiden kotoutumisen kokemuksessa.

1.2 Tavoitteet, tuotokset ja muut toimijat kentällä

Tavoitteena on kehittää etäläksyhelppitoimintaa kahdella eri tavalla: Laajentaa sitä lisäämällä osallistujien määrää sekä parantaa toiminnan koordinoitua. Laajentaessamme tavoitteena on saavuttaa kohderyhmää kattavammin. Tavoitteena oli saada mukaan noin 20 uutta oppilasta. Tavoiteluku syntyi Punaisen Ristin hankkimien vapaaehtoisten määrän mukaan, sillä sen hetken opettajaresurssit tarjosivat laajentumisen mahdollisuuden välittömästi jo 20 lapselle. Toiveena olisi mm. luoda sujuva yhteistyö koulujen välillä, jotta järjestö voisi olla apuna perheiden kotoutumisessa ja arabiankielisten perheiden lasten koulunkäynnin tukena.

Toiminnan tehokkuuden ytimessä on tarve selkeään toimintatapaan työn hallinnoinnissa eli yhteydenpidossa ja koordinoinnissa. Tähän on valittu työkaluksi ilmoittautumislomake, jonka perhe mukaan toimintaan tullessa täyttäisi. Tällaista menettelyä ei ole aikaisemmin ollut käytössä projektia hallinnoidessa, joten kehitin sitä.

Samalla työtä tehdessäni kartoitan verkossa tehdyllä kyselyllä, miten vieraskielisten perheiden lasten opiskelun tukeminen sujuu vanhempien näkökulmasta ja millainen vaikutus kehittämälläni toiminnalla on heidän kokemuksiinsa. Tällä tutkimuksella voimme perustella jatkossa työn merkitystä sekä luvan saadessamme kertoa hyvistä kokemuksista markkinoinnissamme. Tätä

voimme hyödyntää myöhemmin toiminnan merkityksen perustelussa ja hyödyntää hyviä kokemuksia edelleen markkinoinnissa.

Tukiopetusta ja läksykerhoja tarjoavia palveluita on suhteellisen paljon pääkaupunkiseudun alueella. Punainen Risti tarjoaa Espoon muutamissa kouluissa lähitapaamisilla apua läksyihin (Suomen Punainen Risti 2022). Lisäksi muutamat järjestöt kuten Suomi-Somalia seura ry ja Irakin naiset ry järjestää läksyjentekoa jäsenilleen järjestöjensä tiloissa (Suomi-Somalia seura 2022, Irakin naiset yhdistys 2022). Vaikka lähes kaikki toimijat olivat koronan vuoksi jonkin aikaa etänä, ei kuitenkaan pysyvästi etänä toimivaa läksyhelppiä ole tällä hetkellä laajasti tarjolla.

Etäläksyhelppitoiminta täydentäisi opiskelutukien palvelua niille, joiden on maantieteellisesti vaikea sitoutua johonkin tiettyyn paikkaan. Tämä mahdollistaa avun asuinpaikasta riippumatta ja se voi nykyisessä yhä enemmän hybridimallisessa yhteiskunnassamme olla merkittävä ominaisuus. Toisaalta on hyvä huomioida, että pääkaupunkiseudun sisälläkin liikkuminen toiselta puolelta kaupunkia voi viedä aikaa yli tunninkin matkustamiseen, voi etätoiminta olla houkuttelevaa myös ajan säästämiseksi. Vaikka toimintamme painottuu Espooseen ja pääkaupunkiseudulle sen lisäksi toimintaan voi osallistua ympäri Suomen ja toiminnassamme on mukana monia perheitä laajasti eri Suomen alueelta, niin Itä-Suomesta kuin Länsi- ja Pohjois-Suomestakin.

Tuotoksena opinnäytetyöni luo systeemin ja toimintamallin etäläksyhelppitoiminnan koordinoimiseen, esimerkiksi ilmoittautumislomakkeen perheille. Kokeilukulttuurin ja pilotoinnin avulla selvitän toimivia työkaluja toiminnan laajentamiseen. Se sisältää niin markkinoinnin tehostamista, eri yhteistöiden muodostamista ja yhteistyön laatuun panostamista. Raportoin tuloksista työn tilaajalle sekä teetän kyselyn toimintaan osallistuville ja siitä kiinnostuneille perheille, jolla voidaan kartoittaa työn merkitystä sekä arvioida jatkotoimenpiteitä tai kehitystarpeita. Tavoitteena on opinnäytetyön avulla ymmärtää paremmin toiminnan kehittymiseen liittyviä ja vaikuttavia seikkoja ja voimme suunnitella tehokkaimman tavan työskennellä projektin parissa.

2 TOIMINNANKEHITTÄMISEN YMPÄRISTÖ

2.1 Toimintaympäristönä Suomi Syyria Ystävyyseura ry

Suomi-Syyria Ystävyyseuran (SSYS) tavoitteena kaksisuuntaisen kotoutumisen edistäminen ja nimensä mukaisestikin edistää syyrialaiden ja suomalaisten välistä ystävyyttä. Toiminta on suunnattu arabiankieliselle väestölle, jotka tarvitsevat esimerkiksi apua eri palveluiden löytämiseen ja käyttämiseen. Toiminnan tavoitteena on arabiankielisen väestön Suomeen kotoutumisen edistäminen ja helpottaminen. Seura on ollut hyvin muuntautumiskykyinen ja se otti humanitaarista roolia auttaessaan Syyrian kriisissä. Yhtenä seuran tehtävistä on ollut toimia Syyrian nykytilanteen asiantuntijana. Koska Suomessa ei ole Syyrian suurlähetystä, seura voi ottaa roolia diplomaattisesti. (www.ssys.fi 2022.)

SSYS on yksi kolmestatoista Monika Naiset liiton jäsenjärjestöistä, eli seuran kattojärjestönä toimii Monika Naiset liitto. Suomi-Syyria Ystävyyseuran tavoitteena on kaksisuuntainen kotoutuminen ja maidenvälisten ystävyyden kehittäminen. Yhdistys järjestää syyrialaiseen kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä tapahtumia, kuten näyttelyitä, konsertteja, verkostoitumistapahtumia, juhlia ja retkiä. Näihin tapahtumiin osallistuminen on avointa kaikille, ja siellä käyvät myös kantasuomalaiset. Tämä on yksi tärkeimmistä ystävyyden edistämisen toiminnoista. Seuralla on muutamia eri toiminnan haaroja. Siltoja arabialaisille hankkeen toiminnassa tarjotaan asiakaspalvelua sekä Suomi-Arabia kerhoa kaikenikäisille. Toinen merkittävä hanke on Siltoja vanhemmille, jossa toiminnan keskiössä ovat erilaiset info tilaisuudet ja yhteistyökuviot sekä Etäläksyhjelppi-toiminta peruskoululaisille lapsille. (Mt. 2022.)

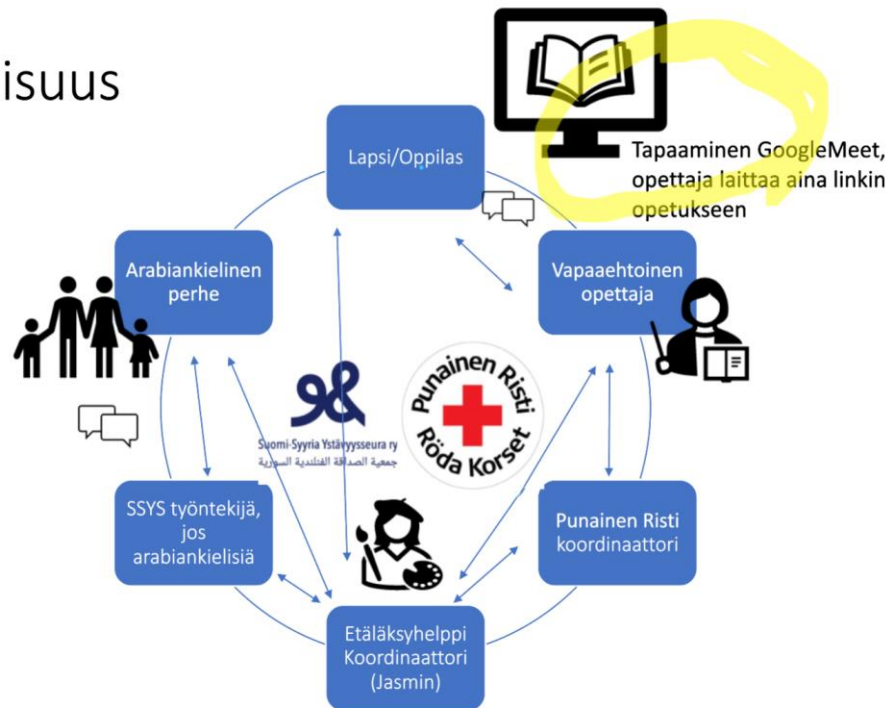
Seuran tärkein kohderyhmä on syrjäytymisvaarassa olevat maahanmuuttajat, joiden suomenkielentaito on paikoittain heikkoa ja näin ollen tarvitsevat kotoutumispalveluita akuutistikin. Asiakaspalvelussa autetaan niin nuoria kuin jo iäkkäitäkin arabialaisia kolmesti viikossa päivä-aikaan. Asiakaspalveluun on yhdistetty myös yksilöohjausta, jossa tarjotaan neuvontaa ja ohjausta lapsiperheille liittyen esimerkiksi kouluun ja opiskeluun. (Mt. 2022.)

Suomi-Syyria Ystävyyseura ry tarjoaa yhteistyössä Punaisen Ristin kanssa avustusta koulunkäynnissä arabiankielisille perheille etäläksyhjelppi -projektin kautta. Hanke on osana Siltoja Vanhemmille hanketta, jossa pyritään edistämään arabiankielisten vanhempien ymmärrystä Suomen koulujärjestelmästä ja opetusmenetelmistä luomaan parempia yhteyksiä arabiankielisiin perheisiin. (Mt. 2022.)

Peruskouluikäiset oppilaat saavat Punaisen Ristin kautta vapaaehtoiseksi ilmoittautuneen opettajan tukiopetusta kerran viikossa tunnin ajan. Opetus tapahtuu Google Meetissä ja opettaja pysyy pääsääntöisesti saman yhden lukukauden ajan.

Seuraavassa kuvassa voi hahmottaa toiminnan kokonaisuudessaan ja mitä eri osapuolet tekevät.

Kokonaisuus



Kuva1. Toiminta kokonaisuudessaan. Etäläksyhelppi koordinaattori on yhteydessä kaikkiin osapuoliin ja pääsääntöisesti aina yhteydessä oppilaisiin. SSYS:n työntekijä on yhteydessä arabiankieliseen perheeseen tarvittaessa. Punaisen Ristin työntekijä on yhteydessä vapaaehtoiseen opettajaan. Näin yhteistyö toimii.

2.2 Toimintaympäristönä Suomen Punainen Risti

Suomen Punainen Risti on perustettu vuonna 1977 ja se on suomen yksi suurimmista kansalaisjärjestöistä. Järjestöllä on vapaaehtoisia yli 40 000 ja jäseniä yli 90 000. Parhaiten Punainen Risti tunnetaan sen humanitäärisestä avusta sodan tai luonnonkatastrofien seurauksina. Vapaaehtoistyötä on kahdessatoista eri piirissä ja 500 osastossa. Tämän etäläksyhelppi projektin kanssa työskentelee yhdistyksen Keski-Espoon osasto. (Punainen Risti 2022.)

Punainen Risti tekee kuitenkin työtä paljon laajemmin kuin humanitäärisen apuun. Yksi osaluokista on kulttuuri ja monikulttuurisuuden edistäminen tavoitteenaan vähentää rasismia ja

edistää kotoutumista. Etäläksyhjelppi toiminta on osa tätä kulttuurien edistämisen toimintaa. Järjestö piti yllä myös pakolaiskeskuksia pakolaiskriisin 2015 aikana. (Mt. 2022.)

Punaisen Ristin tunnuksena toimii punainen risti valkoisella pohjalla. Punainen risti valkoisella pohjalla on kansainvälinen virallinen suojamerkki ja sen avulla suojataan lääkehuoltoa ja avustustyötä kriisien keskellä. (www.punainenristi.fi 2022.) Merkki sai alkunsa Sveitsissä maan lipusta, mutta se liitetään helposti uskonnolliseen ristiin. Sen vuoksi Punaisen Ristin lisäksi käytössä on myös Punainen Puolikuu ja Punainen Kristalli. Punainen Puolikuu on käytössä suurimmassa osassa muslimimaita kuten esim. Syyriassa. Punainen kristalli taas luotiin uusimpana, kun Israel liittyi mukaan kansainväliseen Punaisen Ristin toimintaan. Sitä tunnusta käytetään maissa ja tilanteissa, jossa kahden muun merkin käyttö olisi ongelmallista uskontoon tai politiikkaan liittyvien mielikuvion vuoksi. (Mt. 2022.)

Tähän etäläksyhelppitoimintaan vapaaehtoiset ilmoittautuvat Punaisen Ristin nettisivulta, jossa etsitään eri toimintoihin vapaaehtoisia. Läksyhelppi ohjaajia on monen ikäisiä ja monenlaisilta taustoilta. Pääasiassa ohjaajat ovat olleet kantasuomalaisia, mutta se ei ole edellytys toimintaan mukaan päästäkseen. Tärkeää kuitenkin on, että ohjaajat puhuvat suomea ja kokevat osaavansa auttaa oppilaita. Nuorin ohjaaja mukana toiminnassa on 17-vuotias ja vanhin on lähellä eläkeikää. Toimintaan ei siis vaadita mitään tiettyä, ikää taustaa tai pedagogisia ominaisuuksia, riittää, että aiemmin mainitsemani suomenkielentaidon lisäksi on kiinnostunut auttamaan läksyjen kanssa. Se mitä toimintamme ennen kaikkea tarjoaa, on tukea omaan oppimiseen ja kannustusta läksyjen tekemiseen. Läksyhelppitoiminta on pääsääntöisesti läksyjen tekemistä, mutta mikäli vapaaehtoiset haluavat tutustua perheeseen tai lapsiin ja harjoitella suomen kieltä käytännössä, olemme kannustaneet sellaiseenkin toimintaan.

Toiminnassa yhdellä vapaaehtoisella on kaksi lasta ja he tapaavat säännöllisesti kerran viikossa yhden tunnin ajan. Nämä opettaja oppilas parit pysyvät samana koko kauden, tietenkin välillä heiltä tarkistellen miten yhteistyö sujuu. Joskus oppilailta on erityistoiveita kuten vaativat matematiikan läksyt, jolloin voi olla, että vapaaehtoista opettajaa vaihdetaan sellaiseen, jolla on riittävä matemaattinen tietotaso. Myös aikataulut joskus muuttuvat tai joku lopettaa kesken kauden. Tällä hetkellä yhteistyö SPR kanssa on ollut siltä kannalta hankkeen ja toiminnan tavoitteita vastaavaa, että se yhdistää kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien ystävyyttä. SPR:n ollessa hyvin suomalainen yhdistys, tarjoaa se Suomi-Syyria Ystävyysseuralle tärkeän mahdollisuuden tutustua kantasuomalisiin ihmisiin. Näin voimme osaltaan edistää kaksisuuntaista kotoutumista.

3 TIETOPERUSTA

3.1 Maahanmuuttaneet

Maahanmuuttaja on termi, joka on yleistynyt ja vakiintunut käyttöömme. Käytännössä sillä tarkoitetaan ihmistä, joka on syntyperältään ulkomaalainen ja muuttaa toiseen maahan asumaan. Heitä voi olla pakolaisia, siirtolaisia, turvapaikanhakijoita, paluumuuttajia ja syitä muuttoon lukuisia. Otin termin käsittelyyn määrittelyn lisäksi myös siksi, että monet kokevat maahanmuuttaja sanaan liittyvän kielteisyyttä itsessään. Sanana se on myös epätarkka, sillä sanan mukaisesti tulkittuna se merkitsee ihmisen aktiiviseksi muuttajaksi. Sanaa kuitenkin käytetään henkilöistä, jotka ovat maahan muuttaneita, eikä näin ollen maahan muuttaminen ole aktiivista toimintaa nykyhetkellä. Jos vertaa asiaa esimerkiksi henkilöön, joka on eronnut suhteestaan tai työpaikaltaan, hänestä käytetään sanaa “eronnut”, ei “eroaja”. Monet eivät pidä sanasta, joka kategorisoi henkilöt maahanmuuttajiksi, mikä eroaa heidän omasta kokemuksestaan tilanteessa, missä he ovat muuttaneet maahan pysyvästi, osaavat kieltä ja ovat osa yhteiskuntaamme. Silloin sana kantaa menneisyyttä ikään kuin aina mukana, ilman mahdollisuutta päästä aidosti osaksi yhteiskuntaa suomalaisena. (Aganova 2012, 8–9.)

Sanan ongelmalliseen muotoon on havahduttu myös viranomaistasolla ja Työ ja Elinkeinoministeriön (TEM) uusimpia julkaisuja on Kotoutumisen sanasto (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021). Kirjassa lukee: “Sanastossa maahanmuuttaja-termin rinnalle on nostettu termi maahanmuuttanut. Jälkimmäinen termi osoittaa selkeämmin sen, että henkilö on todella muuttanut maahan. Sanastossa korostetaan sitä, että maahanmuuttaja-termiä ei pidä käyttää silloin, kun viitataan henkilöihin, joiden oletetaan olevan maahanmuuttajia esimerkiksi nimensä tai ulkonäkönsä perusteella.” Tässä työni kontekstissa, puhuessani maahanmuuttajista tarkoitan heitä henkilöinä, jotka ovat joutuneet uuteen entuudestaan tuntemattomaan kulttuuriin, joka heidän tulisi omaksua.

Toisen polven maahanmuuttaja termistä puhutaan silloin, kun tarkoitetaan henkilöä, joka on syntynyt Suomessa, mutta tulee perheestä, jotka ovat syntyneet muualla ja myöhemmin muuttaneet uudestaan uuteen maahan (www.stat.fi 2021). Toisaalta tämänkin termin käytön voisi kyseenalaistaa, sillä käytännössä lapset ovat suomalaisia tänne syntyessään, eivätkä ole syntyneet eri maahan eivätkä täten ole muuttaneet maahan, tässä tapauksessa Suomeen. Tällöin

maahanmuuttajaoppilaan sijaan maahanmuuttanut oppilas tuntuu enemmän harhaanjohtavalta kuin termi maahanmuuttaja. Käsittelen aineistossani kuitenkin paljon jo tehtyjä tutkimuksia ja niiltä osin, kun puhun muualta tulleista lähteistä niin selvyuden vuoksi käytän sanaa maahanmuuttaja. Jossain lähteissä oli myös epäselvää, puhuttiinko maahanmuuttajista puhuttaessa ensimmäisen vai toisen polven maahanmuuttajista.

3.2 Kotoutuminen

Kotoutumisen prosessissa puhutaan kulttuurin sopeutumisesta ja sopeutuminen jaetaan neljään eri strategiaan eli akkulturaatiostrategiaan (Oikkonen-Immonen & Leino, 2010, 25). Esimerkiksi ruotsalaiset, joiden kulttuuri on länsimaalainen ja sen takia suomalaisen kulttuurin kanssa samantyyppinen, sopeutuvat nopeammin ja helpommin kuin todella erilaisesta kulttuurista saapuvat.

	Oman kulttuurin arvostaminen	Oman kulttuurin hyljeksiminen
Valtakulttuurin arvostaminen	integroituminen eli kotouttaminen/kotoutuminen: <ul style="list-style-type: none"> •takaa parhaan psykologisen tuloksen •omien kulttuuritaustojen kunnioittaminen ja suomalaiseen kulttuuriin sopeutuminen 	assimilaatio eli sulauttaminen/sulautuminen <ul style="list-style-type: none"> •oman kulttuurin hylkääminen valtakulttuurin vuoksi
Valtakulttuurin hyljeksiminen	separaatio eli eristäminen/eristäytyminen <ul style="list-style-type: none"> •vähemmistön jäsenet tukeutuvat omaan kulttuuriinsa suojautuessaan valtakulttuurin torjunnassa 	marginalisaatio eli syrjäyttäminen/syrjäytyminen <ul style="list-style-type: none"> •oman ja vieraan kulttuurin torjuminen

Taulukko 1. Kulttuurin sopeutumisen strategiat Oikkonen-Immonen & Leino (2010) mukaan.

Kotoutumisprosessin tukemisessa olen työssäni havainnoinut yleisesti vanhempien huolta siitä, että heidän kulttuurinsa ja arvonsa menettäisivät paikkansa kokonaan lapsien yrittäessä sopeutua uuteen kulttuuriin ja koulumaailmaan. Maahanmuuttaja perheiden ollessa itsekkin keskellä sopeutumisen prosessia, suhtaudutaan suomalaiseen kasvatuskulttuuriin usein negatiivisesti (Säävälä 2012). Kotoutumisen prosessiin vaikuttavat nuorten, ja huoltajien tahdon ja motivaation lisäksi monet yhteiskunnan sosiopoliittiset järjestelmät.

Oman kulttuurin ominaisuuksia voi olla vaikea tunnistaa, sillä ne ovat usein tapoja, jotka iso osa ihmisiä on omaksunut normikseen. Esimerkki tällaisesta omaksutusta kulttuurista on kouluissa vallitseva kysymyskulttuuri, jossa opettaminen nojaa vahvasti kysymyksiin ja

vastauksiin. Oppilas, joka on tottunut erilaiseen kulttuuriin voi tällöin hämmentyä tällaisissa tilanteissa. Myös opettaja saattaa ihmetellä, miksei maahanmuuttajaoppilas vastaa kysymyksiin, joihin hän hyvin todennäköisesti tietää vastauksen. Lapsi puolestaan ei ymmärrä miksi opettaja kysyy tällaista kysymystä tai ei ymmärrä, että hänelle on esitetty kysymys, johon odotetaan vastausta. (Arvonen, Katva, Nurminen, 2010.)

Työ- ja elinkeinoministeriössä kotoutuminen käsitetään aktiivisena ja vastavuoroisena, se edellyttää maahanmuuttajien omaa aktiivisuutta, yhteiskunnan vastaanottavuutta sekä vastaanottavuuden kehittämistä viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyönä. “Kotoutumista voidaan tarkastella esimerkiksi rakenteellisen kotoutumisen (työllisyys, asuminen, koulutus, terveys ja hyvinvointi), vuorovaikutuksellisen kotoutumisen (sosiaalisten suhteiden ja verkostojen rakentuminen), suomen tai ruotsin kieleen ja suomalaiseen yhteiskuntaan perehtymisen sekä samastumisen ja identiteetin (yhteenkuuluvuus samaan yhteiskuntaan kuuluvien ihmisten kanssa) kannalta.” Maahanmuuttaja säilyttää prosessissaan myös oman äidinkielen ja kulttuurinsa. (Työ -ja Elinkeinministeriö, 2021.)

Työssäni nousee esille myös termi toimijuus. Sosiologiassa toimijuuden käsitettä käytetään yksilön toiminnan ja yksilöä ympäröivien rakenteiden välisen suhteen ymmärtämiseen ja hahmottamiseen (Knuutila 2018, 8). Gordon määrittelee toimijuuden käsitteeksi, joka mittaa sitä, kuinka kykenevä yksilö on päätösten tekemiseen ja niiden toteuttamiseen (Gordon 2005).

Pidän tärkeänä huomioida toimijuudessa sen sosiaaliset aspektit ja muistaa toimijuuden mahdollisuuksien olevan kaikilla yksilöillä erilaiset. Toimijuuden reunaehtoina voidaan pitää yhteiskunnan rakenteita ja omia resursseja. Toisaalta toimijuutta voi määritellä yhteiskunnan eritait ja tavat, ja toisaalta omat voimavarat tai sairaudet. Positiivinen toimijuus onnistuu vain, kun yksilöllä on siihen resursseja ja kun yhteiskunta tukee yksilön vapautta ja valintoja. Esimerkiksi pakolaisten toimijuuteen vaikuttavat monet yksilölliset ja yhteiskunnalliset aspektit. Toimijuutta tutkittaessa sen ytimessä tulisi olla se miten erilaiset yhteiskunnalliset rakenteet vaikuttavat yksilön resursseihin. Myös Krok (2009, 31) näkee toimijuuden samalla tavalla: arjen toimijuus on yhteiskunnallisen aikakauden sekä paikan muovaamaa, ja toimijuuden rajapinnat ja mahdollisuudet määräytyy niiden mukaisesti (Knuutila 2018, 10). Se, kuinka yleinen arki sujuu, on sekä yhteiskunnan että yksilön kannalta merkittävää. Toimijuus edistää hyvinvointia ja hyvinvoivat ihmiset ovat paljon todennäköisemmin aktiivisia kansalaisia, jotka tuovat yhteiskunnalle myös yhteistä hyvää.

3.3 Koulumenestys

Erilaisissa tutkimuksissa ja tilastoissa on havaittu maahanmuuttajien oppilaiden pärjäävän koulussa heikommin kuin kantaväestö. Eroja on erityisesti lukemisessa, kirjoittamisessa ja matematiikassa. Myös koulumenestys on heikompaa ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajilla, verrattuna toisen polven maahanmuuttajiin. (Immonen-Oikonen & Leino 2010, 37.)

Koulumenestykseen vaikuttavista tekijöistä on vanhempien tuki merkittävä osa sitä (Talib, Löfstrom & Meri 2004, 107). Ilmiötä voidaan selittää vanhempien resurssien avulla, esimerkiksi Elina Kilpi Jakonen (2010) kirjoittaa artikkelissaan ”Maahanmuuttajien lapset suomalaisissa kouluissa” puoltaen sitä, mitä alempi vanhempien koulutustaso, sosioekonominen asema ja tulotaso on, sitä heikommat ovat hänen valmiutensa olla apuna lapsen koulunkäynnissä. Myös perheen tilanne ja maahanmuuton syy vaikuttaa resursseihin, esim. Kriisit tai pakolaisuus. Parhaiten maahanmuuttaja opiskelijat pärjäävät koulussa he, jotka ovat aloittaneet koulun täällä jo ala-asteella ja ovat myös omaksuneet suomen kielen hyvin ja vastaavasti eniten vaikeuksia kohtaavat ne nuoret, jotka ovat tulleet tänne nuoruusiässä (Helander & Mikkonen 2002, 75).

Minna Säävälän tekemässä tutkimuksessa Väestöliitolle hän haastatteli maahanmuuttajaperheiden vanhempia, joista esimerkiksi Somalinkielinen huoltaja kertoi, että tekee kipeää, jos lapset valittavat läksyistä, eikä itsellä ole valmiuksia auttaa niiden tekemisessä. Kuitenkin vieraskielisen lapsen ongelmien perimmäinen luonne on varsin haasteellista, sillä se vaatisi standardoituja psykologisia ja kognitiivisia testejä, jotka ei kaikki sovellu suoraan vähemmistöjen tai vieraskielisten tutkimiseen. (Säävälä 2012, 76.) Kun lapsi saa apua läksyihinsä, (esimerkiksi juuri läksykerhoissa, läksyhelpissä) voidaan tilanteesta kuitenkin poissulkea, se ettei kukaan olisi tukena haasteissa mitä läksyjä kohdatessa ilmaantuu. Erilaisten tutkimusten pohjalta kuitenkin vaikuttaa siltä, ettei haasteisiin vaikuta niinkään pinnallisista koulujärjestelyistä koituvat eroavaisuudet, vaan kahden erilaisen kulttuurin kohtaamisen hiljaisten puolten jyrkätkin eroavaisuudet, kuten yhteiskunnan hierarkiat ja pedagogiset ajattelutavat (Säävälä 2012, 86).

Koska kokemus koulumaailmasta vaikuttaa suoraan siihen, miten koulussa voi menestyä, on tärkeää käsitellä maahanmuuttajien kokemusta koulusta, sekä syventyä siihen vaikuttaviin asioihin, kuten rasismiin ja rakenteelliseen rasismiin ja sen vaikutuksesta kotoutumiseen.

3.4 Rasismi hidastaa kotoutumista

Rakenteellinen syrjintä tarkoittaa lainsäädännön, palvelujen ja käytäntöjen syrjivyyttä. Rakenteellinen rasismi ei ole yksittäisiä solvauksia ja viharikoksia vaan se on rakenteissa eli koulutuksessa, työelämässä, asuntomarkkinoilla ja palveluissa. Se heikentää systemaattisesti yhdenvertaisuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa. Toimintamalleissa, säädöksissä, käytännöissä, jotka asettavat vähemmistöt eriarvoiseen asemaan. (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 125.) Suomessa tällainen esimerkki voisi olla esimerkiksi asunnon saaminen, varsinkin yksityisiltä markkinoilta. Koulussa tällainen ilmentyy esimerkiksi maahanmuuttajien oppilaiden ohjaamisena hoitoalan ammattiin, siinä missä kantasuomalaisien mahdollisuudet esimerkiksi lääkäriammattiin pidetään avoimempina (Eid 2021). Rakenteellinen rasismi syö maahanmuuttajan luottamusta ja suhtautuminen yhteiskuntaan on varauksellista. Välillinen syrjintä tarkoittaa sitä, että joku joutuu epäedulliseen asemaan näennäisesti puolueettoman perusteen vuoksi. (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 125.)

Yksi rasismin tunnuspiirre on vallankäyttö. Lapsetkin oppivat jo hyvin nuorina sen, että erilainen ihonväri tai ulkomaalaisuus voidaan kääntää toisia vastaan. Tiukan paikan tullen, riitatilanteissa, ”hyväkin kaveri” voi sen tehdä, jos ympäristö sallii tällaisen vallankäytön. Rasismi kaikessa epätasa-arvoisuudessaan rakentuu juuri sille logiikalle, ettei esimerkiksi rasistisia solvauksia voi, ainakaan sellaisenaan, kääntää niiden sanojaa vastaan. Lapsi tarvitsisi aikuisen apua erityisesti silloin, kun hänellä itsellään ei ole keinoa puolustautua. Opettajien työkalupakkiin tulisi kuulua paitsi välineitä eli tietoa tunnistaa rasismia myös taitoa eli erilaisia strategioita selvittää, miksi jokin asia voidaan määritellä rasismiksi tai miksi joku teko voi tuottaa rasismia. (Immonen-Oikkonen ja Leino 2010, 41.)

Toinen yksi rasismin ilmenemismuoto on asenteellisuus, jota on vaikea aina pukea sanoiksi ja johon vaikeampaa puuttua. Asenteet voivat näkyä ilmeissä, eleissä ja äänensävyissä eivätkä niinkään avoimena toimintana tai suorina sanoina. Torjutuksi tuleminen voi aiheuttaa vastareaktion torjuntaa myös takaisinpäin. Jos näin tapahtuu maahanmuuttajille, on vaikea stereotyyppien noidankehä valmis. Tämän välttämiseksi olisi aiheellista pyrkiä pois ”me ja ”he” ajattelusta. Mitä enemmän maahanmuuttajat saavat kokemuksia erilaisten kantasuomalaisten kanssa, sitä monisyisemmäksi heidän käsityksensä suomalaisista tulevat. (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 124.)

Perheen kotoutumisen onnistumiseen vaikuttavat muun muassa toimeentulo, kielitaito, yhteiskunnan rakenteiden ymmärtäminen, sosiaaliset verkostot. Jotta esimerkiksi huono-osaisuus ei periytyisi tarvitaan kotoutumiseen perhettä ja vanhemmuutta tukevia keinoja. Perheen sisäinen hyvinvointi heijastaa kotoutumiseen hyvin suorasti, esimerkiksi perheenyhdistämiset vaikuttavat positiivisesti työllisyyteen ja itsearvioituun kielitaitoon, kun verrataan niihin, jotka asuvat muualla. (Rask 2014.)

3.5 Luottamus on hyvän elämän perusta

Luottamus vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin huomattavasti ja ohjaa esimerkiksi osittain sitä mitä palveluita ihminen käyttää ja näin olleen on merkittävänä osana kotoutumisen polkua. Kun puhutaan luottamuksesta, sen merkitys ja tulkinta on laaja ja sen vuoksi haastavaa määritellä tarkasti. Puhuttaessa luottamuksesta, voisi sitä verrata terveyteen. Sitä ei automaattisesti tunnista arjessaan, mutta se tekee elämästä sujuvaa. Se on asia, jonka olemassaoloa on vaikea nostaa esille sen omatessaan, mutta sen puuttuessa sen merkityksen ja laajuuden ymmärtää. Viittaan tekstissäni juuri tällaiseen kokonaisvaltaiseen ja luottamukseen, jossa johonkin nojaaminen on tiedostettava teko. Lisäksi puhun luottamuksellisuudesta, jonka rinnastan osin tiedostamattomaan luottamuksen tunteeseen, eli sitä ettemme epäile jonkin esineen tai instituution toimivuutta vaan pidämme sitä itsestään selvänä. Esimerkiksi astuessamme auton rattiin, oletamme ratin toimivan ja kääntyvän, samoin kuin luotamme että autot pysyvät omilla kaistoillaan. Tässä esimerkissä luottamuksen merkitys ja laajuus tulee hyvin esille, sillä luottaessamme näihin asioihin on autoilu sujuvaa ja voimme käyttää autoa ilman perustavanlaatuisia huolia. Kun taas ollessaan epäileväinen siihen pysyvätkö kaikki omalla kaistallaan, tulee ajamisesta todella kuormittavaa ja stressaavaa. (Ilmonen 2001, 174.) Ulkopuolisen voi olla vaikea huomata tai ymmärtää tällaista epäluottamusta, ja muut liikenteessä tai muuten osallisena tilanteeseen voisivat herkästi hermostua, mikäli eivät ymmärrä tilannetta tai tiedä epäluottamuksesta.

Luottamus on tärkeä elementti niin yksilöiden identiteetin kannalta, kuin instituutioiden itsensä kannalta. Sillä on suuri merkitys sekä yksilöllisen, että yhteiskunnallisen hyvinvoinnin kannalta. Epäluottamuksen olosuhteet tuo elämään paljon “näkyttömiä” haasteita ja tällöin on vaikea toteuttaa itseään tavalla minkä kokee merkitykselliseksi ja onnelliseksi. (Ilmonen 2001, 67.)

Kun tarkastellaan luottamusta käsitteenä, siihen liittyy aina mahdollisuus epäluottamuksesta ja luottamuksen menettämisestä (Lyytinen, Leinonen & Turjanmaa 2018). Vasta kun jokin asia

on epävarma, tulee luottamus käyttöön satunnaisena voimavarana, mikäli se on mahdollista niin ulkoisten kuin sisäisten tekijöiden (Ilmonen 2001, 174). On hyvä nähdä asia monelta eri kantilta, sillä epäluottamus voi myös luoda tilanteita, jotka johtavat uusien luottamusverkostojen syntymiseen. Esimerkiksi epäluottamus viranomaisiin kuten poliisiin tai maahanmuuttoviranomaisiin voi luoda sosiaalisen luottamuksen verkostoja, turvapaikanhakijoiden ja vapaaehtoisten sekä järjestöjen kesken (Lyytinen, Leinonen & Turjanmaa 2018).

Luottamus kietoutuu osin yhteen myös osallisuuden kanssa. Osallisuus vaatii onnistuakseen luottamusta ympäristöön. Osallisuudesta ja yhdenvertaisuudesta usein puhutaan samaan aikaan, koska ne kiteytyvät toisiinsa. Osallisuutta voidaan määritellä monella eri tavoilla ja se voisi olla kuin sateenvarjo pitäen sisällään erilaisia lähestymistapoja ja näkökulmia (Raivio & Karjalainen 2013, 12; Leemann ym. 2015, 1). Nivala ja Ryytänen (2013) kuvailee osallisuuden olevan ihmisen perusluonteeseen kuuluvaa olemista ja elämistä suhteessa muihin ihmisiin. (Nivala & Ryytänen 2013, 26). Itse hahmotan sen parhaiten ajatellen sen johonkin “kuulumisena” tai osallisuuden tunteena, joka syntyy, kun olet onnistuneesti osallisena jossain toiminnassa. Yhteisössä se ilmenee toisensa arvostamisena, tasavertaisuutena ja mahdollisuutena vaikuttaa ympäristöönsä. Raivio ja Karjalainen (2013) määrittävät osallisuuden 2010-luvun politiikka- ja hyvinvointiohjelmassa sekä tavoitteeksi, että keinoksi, jolla edistetään yhteiskunnan tasa-arvoa ja sosiaalista koheesiota (Raivio & Karjalainen 2013, 12). Tässä pidetään oletuksena sitä, että yksilötason hyvinvointi lisääntyy osallisuuden kasvaessa. Hyvinvoinnin lisääntyminen puolestaan ruokkii yhteiskuntaa kestävyytensä, eheytenä ja luottamuksen lisääntymisenä (Nivala 2008, 166).

Osallisuus on terminä aktiivinen eikä osallisuus toteudu, jos kaikki eivät ole yhdenvertaisia. Kaukinen Riikka piti taltioiduin luennon 2017 osallisuuden merkityksestä ja ehdotti miten puuttua tilanteisiin, jotka eivät ole yhdenvertaisia: tunnista, tunnusta, puutu, tue (Kaukinen 2017). Niin ongelmien tunnistaminen, kuin tunnustaminenkin edellyttää tietopohjaa ja taustaa, eli riittävää koulutusta aiheesta. Myös puuttumiseen ja tukemiseen tulee suhtautua ammattimaisesti.

4 MENETELMÄT

4.1 Toimintatutkimus

Työssäni menetelmänäni on toimintatutkimus, sillä työlläni pyritään ratkaisemaan käytännön ongelma eli alhainen osallistumisprosentti toimintaan, jolle tutkimuksien ja tilastojen mukaan on tarvetta. Tavoitteena on ratkaista ongelma, sekä samalla ymmärtää laajemmin sosiaalinen ja poliittinen ympäristö, jossa toiminta toteutetaan. Toimintatapani on osallistavaa kehittämistä, sillä olen tiiviisti yhteistyössä perheiden kanssa, jotka toiminnassa ovat mukana, ja heiltä on kysytty palautetta muun muassa suullisesti lähitapaamisessa läksyhölpin infotilaisuudessa sekä kyselyllä, josta kerron myöhemmin lisää.

Toiminnan tutkimus voidaan nähdä itsessään kehitystyönä, vaikka se tapahtuukin tilanteen taustalla, sillä tutkimuksella ymmärrämme tilannetta ja toimintaympäristöä paremmin ja tällöin tiedämme myös paremmin, millä tavoin ja mihin kehitystä tarkalleen tarvitaan. Kokeilemalla ja innovoimalla toimintaa näemme tilanteet, jossa kehitystä ei tapahdu, vaikka muutoksia ympäristössä tehdäänkin ja tämä voi saada näkyviin asenteita ja valtarakenteita, jotka tuovat tärkeää informaatiota. Esimerkiksi läksykerhon toiminnassa se voi tuoda näkyväksi sitä mihin kaikkeen ja miten laajasti esimerkiksi kotoutumisen haasteet yltävät (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014, 61).

Toimintatapaan kuuluu kunnollinen suunnittelu, itse toiminta eli toteutus ja lopuksi huolellinen toiminnan arviointi (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014, 61). Toimintatutkimuksen toimintani on innovaatiotoiminta sekä niiden pilotointi ja käytän metodeinani havainnointia, määrällistä tutkimusta kyselyllä sekä teemahaastattelua.

4.2 Haastattelu

Ennen kun toimintaa on viisasta lähteä suunnittelemaan, on tärkeä ymmärtää tilanne mitä ryhdytään työstämään ja tätä varten tein haastattelun opinnäytetyöni tilaajalta. Sen tekeminen antoi hyvät lähtökohdat ja se tarkensi menetelmieni valintaa juuri tähän työhön. Haastattelussani painuinkin enemmän kehittämistyöni tavoitteisiin yhdessä toiminnantilaajan kanssa ja sain tärkeitä informaatiota luottamuspuhusta, joka vaikuttaa myös omaan kehittämistyöhöni. Haastattelin puhelimitse Seuran toiminnanjohtajaa Mania Al Khabitia. Hänellä on laaja ja

ajankohtainen tieto toiminnasta ja sen kehittämisen tarpeista. Tutkimustapana laadullinen tutkimus tarkoittaa aiheeseen syventyvää tutkimusta, jossa vastataan kysymykseen ”Miksi” tai ”Mistä ilmiössä on kysymys”. Tällä tavalla syvennetään tietoa ja ymmärrystä ilmiön syntyä ja juurisyitä kohtaan. (Kananen 2014, 16.)

Valitsin yhdeksi menetelmäksi laadullisen tutkimuksen, sillä tavoitteenani oli paitsi toiminnankehittäminen, myös pyrkiä kuvailemaan aihetta ja kehittämisen tarvetta mahdollisimman hyvin, joten menetelmä soveltui tavoitteisiini loistavasti. Laadullisessa tutkimuksessa käytetään teemahaastattelua silloin, kun halutaan saada laajempi ymmärrys jostakin ilmiöstä, jota tutkitaan. Aihetta lähestytään näiden teemojen kautta ja siinä on keskiössä myös jokin henkilö, hänen ajatuksensa ja kokemukset tai henkilön toiminta. Teemahaastattelussa ollaan avoimia sille, että opitaan uutta ja että uusien kysymysten myötä voi nousta uusi kysymyksiä. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 30.)

Haastattelu ei ollut kuitenkaan puhtaasti avoin teemahaastattelu, vaan siinä oli myös strukturoituja osia. Parhaiten metodia kuvaa puolistrukturoitu haastattelu. Haastattelun runko ja tarkemmat kysymykset olivat ennalta mietittyjä, mutta haastattelua lähestyttiin määriteltyjen aiheiden kautta keskittyen teemaan. Tällä haastattelumenetelmällä pyrittiin ymmärtämään kehittämisen kohdetta ja sitä ympäröivää asenneilmapiiriä. Tällä tavoin pystyin syventymään tutkimuskysymykseen sen tarvitsemalla syvyydellä. Olin kirjoittanut kysymykset valmiiksi ylös, mutta olin valmistautunut etenemään tilanteen mukaisesti, ja kysymään tarkentavia kysymyksiä aiheen mukaisesti. Pidin haastattelun aiheet ja kysymykset väljinä, jotta tilaa olisi myös ajankohtaisille asioille ja aiheille mitä en itse osaisi ennakoita. (Tiainen 2014, 2.)

Haastattelukysymyksinäni olivat:

- Mitä halutaan kehittää?
- Menetelmä: Miten halutaan kartoittaa tilannetta?
- Mitä halutaan selvittää osallistujilta eli perheeltä?
- Miten halutaan, määrällinen vai laadullinen tutkimus?
- Mitä halutaan saavuttaa?

Sain kahdenkymmenen minuutin haastattelussani hyvän kokonaiskuvan kehittämistyöstä ja sitä ympäröivästä teemasta. Työni kannalta oli merkittävää, että jätin haastattelussa tilaa ajankohtaisille asioille sillä lopuksi keskustelumme kääntyi laajempaan yhteiskunnalliseen teemaan.

Tämä laajempi asenneilmapiiri vaikuttaa työnkuvaani huomattavasti. Analysoin myöhemmin tekemääni haastattelua ja avaan sosiaalista ja yhteiskunnallista toimintaympäristöä.

4.3 Havainnointi

Yksi keskeinen metodini työssäni on havainnointi, jota olen päässyt tekemään runsaasti, sillä olen itse töissä kyseisessä projektissa. Havainnointi on nimensä mukaan havainnointia paitsi keskusteluista, niin non-verbaalisen kommunikaation tarkkailua. Se ei ole satunnaista tai passiivista katselua, vaan vaatii systemaattista ja ajatuksella tehtyä tarkkailua, sekä muistiinpanojen tekemistä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Havainnoinnin muistiinpanoja minulle kertyi noin 10 sivua. Havainnoin esimerkiksi ollessani asiakaspalvelussa, toimistolla ja erilaisissa kokouksissa sekä itse kontaktissa asiakkaiden kanssa.

Havainnointia käytetään useimmiten haastattelujen tai muun aineiston lisänä. Havainnoinnin voidaan nähdä olevan ainutlaatuinen tiedonkeruumuoto sillä se mahdollistaa suoran ja välittömän informaatiot yksilön, ryhmien ja organisaatioiden toiminnasta ja käyttäytymisestä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Havainnointini tulee ilmi myös laajemmin aiheen valinnassa ja rajaamisessa, ja kokemukseni vuoksi koen osaavani poimia työhön tähdelliset teoriat ja havainnoinnit. Aiemmin mainitsemani oma positio vaikuttaa havainnointini mahdollistamiseen. Flick (1998, 137-138) erottelee havainnoitsijan neljään eri rooliin kuten Gold (1958): Täysin osallistuva, osallistuva havainnoitsija, havainnoitsija osallistujana, täysin havainnoitsija (Gold 1958) & Flick 1998, 137-138). Oma roolini on täysin osallistuva. Havainnointi on aina riippuvainen yksilön asemasta ja se on siten valikoivaa. Valikointia saatetaan tehdä tutkimuksen kannalta sekä kielteisessä, että myönteisessä mielessä. Mitä tietoisempi tutkija on valikoinnistaan, sitä luotettavimmin havainnoiteja voidaan lukea.

4.4 Kysely

Valitsin aineistonhankintamenetelmäksi kyselyn, jolla valitulta ihmisjoukolta kysytään samoja kysymyksiä. Tuotin lyhyen sähköisen kyselyn kohderyhmälle (liite 1). Kyselyllä saisin informaatiota siitä, miten suuri osa kohderyhmästä kokee asian suhteessa jo tutkittuun tietoon. Se on hyvä tapa selvittää tyytyväisyyttä palveluun. Kyselyn huono puoli on kerätyn tiedon mahdollinen pinnallisuus. Lisäksi vastaajat voivat kyselyä täyttäessään häiriintyä jostain, kylästyä kyselyyn vastaamiseen tai esimerkiksi ymmärtää kysymykset eri tavalla, jolloin kyselytutkimuksen tulokset eivät välttämättä ole paikkaansa pitäviä. (Vehkalahti 2014, 48.)

Arvot asenteet ja mielipiteet ovat teemoja, joiden tutkiminen voi olla haastavaa. Kun niitä tutkitaan kyselyllä, vaikuttaa tulosten epävarmuuteen esimerkiksi se saatiinko vastauksia tarpeeksi, edustavatko vastaajat tutkimuskohteen perusjoukkoa, onko vastausmäärä kattava, onko kysymykset osuvia tutkittavan asian kannalta, toimivatko käytettävät mittarit hyvin aiheeseen tai oliko toteuttamisen ajankohta sopiva yms. (Vehkalahti 2014, 12.)

Halusin kyselyllä selvittää sen, miten vanhemmat kokevat pystyvänsä auttamaan lapsiansa koulunkäynnissä, kuinka huolissaan he kyvystään auttaa ovat, jos ovat. Kartoitin mikä koulujen välisessä yhteistyössä tuntuu hankalimmalta sekä sen, miten läksyhelppi koetaan suhteessa näihin asioihin.

Kyselyn tein alun perin läksykerhon vanhemmille, mutta myöhemmin ymmärsin, että myös sen ulkopuolella olevat perheet voivat antaa hyödyllistä tietoa minulle sekä saan laajemman ymmärryksen tilanteesta, kun saan suuremman otannan vastauksia. Kysely toteutettiin kaksikielisenä suomeksi ja arabiaksi, jotta kaikki voisivat halutessaan vastata siihen omalla äidinkielenään.

Kysely on sähköinen lomake Google Formsissa. Tein sen tähän sovellukseen, sillä googlen työkalut ovat käytössämme myös työn muussa koordinoinnissa, joten tämä jatkumo oli luonnollinen lisä työkaluihimme. Kysely avattiin ja lähetettiin ensimmäisen kerran vastaajille kahdeskymmens päivä toukokuuta. Moneen päivään en ollut saanut yhtään vastausta, mutta pitäessämme tilaisuutta seuran tiloissa kerroin kyselystä ja sen merkityksestä, ja lähetettyäni sen osallistujille uudestaan sain vastaukset. Sen jälkeen linkki jaettiin seuran Facebook sivulla, sekä lähetin linkin toimintaan osallistuville perheille toinen kesäkuuta 2022. Suljin kyselyn yhdeksästoista kesäkuuta, noin kaksi viikkoa myöhemmin.

Haasteena oli vastauksien vähyys, joka saattaa johtua vastausväsymyksestä. Tai toisaalta eri kulttuurista, jossa kyselyiden merkitystä ei välttämättä nähdä niin selvästi. Järjestöalan ammatillisena merkityksen ymmärtää, sillä sen vaikutus rahoitukseen hakemiseen ja saamiseen on suora, mutta osallistujille sen vaikutus voi olla epäselvä.

Ensimmäisen kerran, kun lähetin kyselyn, oli saateteksti ja tutkimukseen osallistumisen tiedot puutteelliset. Kerroin saatetekstissäni tekeväni opinnäytetyötä ja kyselyn olevan sidoksissa siihen tehtävään tutkimukseen. Kuitenkin seuran jakaessa kyselyni Facebookiin, jäi nämä puutteellisetkin informaatiot epähuomiossa kertomatta, joten ensimmäisellä kerralla Facebookin kautta sen löytäneet eivät olleet riittävällä tavalla informoituja tutkimukseen osallistumisesta.

Huomattuani ongelman, poistimme julkaisun ja tein uuden kyselyn missä kaikki riittävä informaatio tutkimuksesta oli kerrottu ja jokainen vastaaja hyväksyi tutkimukseen osallistumisen ennen kyselyyn vastaamista. Sain tähän ensimmäiseen kyselyyn kuuden henkilön vastaukset, mutta niiden puutteellisen eettisyyden vuoksi jätin ne käyttämättä ja käytän vain sitä kyselyä, jossa kaikki informaatio oli asianmukaisesti. On myös mahdollista, että osa vastauksista ensimmäisen ja toisen kyselyn kanssa olisi samoja, joten sekin vääristäisi tuloksia.

En siis eettisistä syistä käytä ensimmäisen kyselyn tuloksia tässä muodossa lähteenä työlleni. Koska kuitenkin käytän metodinani havainnointia ja olen seuran työntekijä, niin pääsen eettisiä käytäntöjä noudattaen käsiksi tähän aineistoon myös sitä kautta. Seuran asiakkaiden kotoutumisen kokemus on tietoa, jota saan työssäni jatkuvasti. Opinnäytetyössäni tieto ei ole välttämättä yhtä painavalla tavalla perusteltua, mutta saan sen jollain tapaan käyttööni kuitenkin toimien eettisesti oikein. Esimerkiksi jos sanon, että perheiden vanhemmat ovat huolissaan lasten koulunkäynnistä, voin perustella sanomani sen perusteella mitä olen havainnoinut töissä verrattuna, kun taas eettisesti oikein toteutettu kysely olisi mahdollistanut samat asian perustelun kyselyyn tulleilla vastauksilla. Lähteen luotettavuutta tarkkailtaessa kyselyllä perusteltu tieto voi olla vankempaa kuin henkilökohtaisen havainnointini perusteella tuotettu tieto.

Liitin uuden kyselyn alkuun tiedot tutkimuksesta kattavasti, sekä osion alkuun suostumuksen, jossa vastaaja hyväksyy tutkimuksen osallistumiseen anonymisti. Uuteen kyselyyn sain viisitoista vastausta. Kysely levitettiin suoraan etäläksyhjelpitoiminnassa mukanaolevien perheiden vanhemmille tekstiviestillä, sekä Suomi-Syyria Ystävyysseuran Facebook sivuilla, mistä sitä jaettiin eteenpäin myös Monika Naiset liiton Facebook sivulle. Lopuksi kaikki etäläksyhjelpi perheet soitettiin läpi ja pyydettiin osallistumaan tutkimukseen.

4.5 Pilotointi

Pohdin metodejani valitessani eri vaihtoehtoja ja harkitsin läksykerhojen vertaisarviointia, ja siitä hyötyisinkö muiden toimintaan vertailusta. Vaikka toimintaa ei pääosin etänä läksykerhoissa muilla ole, on koronan vuoksi varmasti moni etänä toimimistakin kokeillut. Pohdittuani asiaa, totesin että toimintamme eroaa siinä kohdin muista läksytoiminnoista suuresti, että toimintamme, on kahden järjestön yhteistyötä, jossa SPR hankkii opettajat ja SSYS hankkii oppilaat. Tämän vuoksi en koe saavani vertaisarvioinnista tarvitsemaani esimerkkiä. Toki siinä kohdin, kun etäläksyhjelpitoimintaa mainostetaan ja koitetaan tavoittaa kohderyhmää, voisimme hyötyä katsoessamme mallia heiltä, jotka tavoittavat kohderyhmänsä ylipäättään varsin

kattavasti. Vertailuarvioinnissa mielessäni oli Jyväskylän Glorian läksykerhoon vertaaminen, mutta toiminnan vertailua voisi vääristää myös eri kaupunkien erihenkisyys. Pääkaupunkiseudulla on paljon enemmän ja paljon laajemmalle alueelle levittyneitä maahanmuuttajia, että jo heidän tavoittamisensa on haastavampaa näiden seikkojen vuoksi ja tekee lähtökohdista erilaisen.

Kutsun toimintatapaani pilotoinniksi, sillä kokeilen eri versioita toiminnan kehittämisestä, eli se on kokeilu eli pilottitoiminta. Näen siinä piirteitä sekä innovaatiotoiminnasta, siten että kokeilen uusia toimintoja, mutta siinä voisi nähdä myös palvelumuotoilua, sillä muokkaan palvelua siten, että se on käyttäjille mahdollisimman toimiva. Pilotoimalla saadaan tärkeää tietoa pilotoitavan asian toiminnallisuudesta. Pilotoinnilla voidaan esimerkiksi varmistaa, onko organisaatio valmis laajamittaiseen käyttöönottoon jossain uudessa toimintatavassa tai ohjelmistossa. Se voi kertoa tarvitaanko muutoksia toimintaympäristöön. Lisäksi se antaa hyvän mahdollisuuden havainnoida tai mitata kohderyhmän reaktiota toimintoihin. Mitä lähempänä pilot-tiryhmä eli ryhmä kenellä pilottia testataan, sitä paremmat tulokset saadaan. Voidaan myös tehokkaasti havaita, onko pilotti oikeasti hyödyllinen kohderyhmälle. Pilotoinnin suunnittelussa määritellään se, miten tuloksia mitataan. Se on tärkeä osa suunnittelua. Pilotointi voi auttaa organisaatiota tekemään parhaita mahdollisia päätöksiä valittuun toimintaan, sekä kohdistaa resurssit oikeisiin kohteisiin. (Boyd 2014.)

Toiminta on hieman erimuotoista, kuin muilla läksykerho toimijoilla, joten jo sen vuoksi olen uuden äärellä kehittäessäni toimintaa. Innovaatiomaisuus nousee esille myös siten, että on itselleni luontaista ajatella boksen ulkopuolelta ja näen vaivattomasti uusia ratkaisuja moniin asioihin. Käytän kuitenkin jo ennalta tuttuja keinoja, kuten markkinointia, vaikkakin markkinointi-kin sitä osin uusiin paikkoihin. Palvelumuotoilua toiminta muistuttaa siinä, että toimintaamme eli palveluamme kehitetään kohderyhmän eli asiakkaiden vuoksi ja koitetaan parantaa savutettavuutta suhteessa kohderyhmään.

Toinen tavoitteeni toiminnan parempi koordinointi, tilaajan mukaan tavoite oli tarkalleen: “toimiva systeemi”.

Työssäni tavoitteena oli toiminnan laajentaminen ja paras vaihtoehto siihen on kokeilukulttuurin hyödyntäminen, eli yksinkertaisesti kokeilla eri vaihtoehtoja ja arvioida sitten niiden vaikuttavuus tai vaikuttamattomuus. Pilotointi noudattaa samaa kaavaa, kuin monet muutkin kehittämistyön menetelmät. Ensin suunnitellaan, sitten toteutetaan ja lopuksi teen itsearviointia siitä,

miten pilotointini onnistui. Toki myös toteuttamisen rinnalla samalla tutkitaan sitä, mitä vaikutuksia toiminnalla on vai onko niitä.

Suunnitelmassani oli ensimmäisenä lähteä kokeilemaan yhteistyön luomista koulujen kanssa, tällöin en tarvitsisi apua kohderyhmän tavoittamiseen järjestön kautta, vaan saisin kontaktin opettajiin ja oppilaisiin suoraan koululta. Sen vuoksi valitsin toimintatavakseni tämän. Se ei kuitenkaan poissulje sitä, että kokeilisin tavoittaa ihmisiä myös järjestön kautta, mutta toimintani oli laajempaa eikä tällaista yhteistyötä ole minun tämänhetkisten tietojeni ja selvittelyjeni nojaten olemassa.

Konkreettiset toimenpiteet työssäni ovat olleet yhteistyön luominen koulujen kanssa, markkinointi, menetelmien kehittäminen eli ilmoittautumislomake ja saavutettavuuden parantaminen. Tässä jaottelen toimintani eri kategorioihin.

Yhteistyön syventäminen

- Yhteistyön aloittaminen koulujen kanssa. Espoon koulu 1 ja 2
- Monikielinen ohjaaja, Helsinki (120 asiakasta)
- Helsingin peruskoulu, kasvatusten tapaaminen

Kehittämisessä halutaan keskittyä yhteyksien parantamiseen ja viestintään, sen vuoksi, että tavoitaisimme kohderyhmämme. Kouluyhteistyön pilotissa, oltaisiin puhelimitse suoraan yhteydessä kouluihin ja rehtoreihin, jotta he voisivat jakaa tietoa meidän palvelustamme ja lähettää lapsien mukana kotiin esitteen läksyhelppi mahdollisuudesta.

Kasvatusten koulun kanssa yhteistyö tapahtui muissa töissä ollessani, kun törmäsin samaan aiheeseen mitä opinnäytetyöni käsittelee. Siellä oli rehtorin toimesta järjestetty vanhempainilta arabian- ja somalinkielisille, jota oli mainostettu Wilmassa sekä läheisissä moskeijoissa. Lapsille tarjottiin aikuisten keskustelujen ajaksi sirkustyöpajaa mitä olin pitämässä. Verkostoiduin heidän kanssaan, kerroin läksytoiminnastamme ja lähetin esitteet perässä sähköpostilla.

Markkinointi:

- Monikulttuuriset Perheet yhteistyö viikkolehti ilmoitus ja Facebook mainos
- Oma SSYS Facebook mainonta

- Suora markkinointi ja yhteys työntekijöiltä omille kontakteilleen ja tutuilleen. Seuran työntekijöillä on tuttuja ympäri Suomen, ja pitkälti tämä on syynä siihen, miksi toimintaan osallistutaan niin laajasti ympäri Suomea.

Muut:

- Infotilaisuus Siltoja Vanhemmille Hankkeen puitteissa Läksyhelistä

Tällä infotilaisuudella oli tarkoituksena, madaltaa kynnystä osallistua etäläksyhelppiin, ja tiedottaa siitä uusille asiakkaille. Tarkoituksena olisi, että uudet asiakkaat voisivat tavata jo toimintaan osallistuvia perheitä ja kuulla heidän kokemuksiaan, sillä samalla rikottaisiin ennakkoluuloja. Tuon infotilaisuudesta saatua tietoa ilmi havainnoinnin muodossa ja analysoin sitä yhdessä muun aineiston kanssa.

Kaikki yllä olevat menetelmäni on tähänneet toiseen tavoitteistani, toiminnan kasvattamiseen sekä ympäristön ymmärtämiseen. Seuraavissa innovaatioissa keskityn toiminnan systemaattisuuteen ja koordinoinnin helpottamiseen. Toiminnat menetelmien kehittämiseen, saatavuuden parantaminen syksyä varten ja opinnäytetyöni tuotos on rekisteröitymislomake, jossa suomeksi ja arabiaksi kaikki kohdat ja vastausvaihtoehdot.

Rekisteröitymistä voin käyttää hyödyksi edelleen toiminnassa syksyllä ja esimerkiksi liittää infolehtiseen QR koodi, jonka voisi skannata kännykällä ja suoraan rekisteröityä. Toteutuksen jälkeen arvioin ilmoittautumislomakkeen käyttöönoton onnistumista ja vaikutusta työhön ja koordinointityöhön.

4.6 Tulosten analyysimenetelmät

Metodien arviointia teen itsenäisesti, sekä arvioin hyödyllisyyttä sen mukaan, mitä kautta opilaita saatiin mukaan toimintaan. Suurin palautteeni on varmasti se kasvaako osallistujamäärä kevätkauden 2022 aikana vai ei. Analysoidessani pilotoinnin onnistumisia tai epäonnistumisia paneudun tarkemmin syy ja seuraus suhteisiin. Tämä auttaa meitä tulevaisuuden toiminnan suunnitelmissa sekä seuraavien asioiden pilotoinnissa. Tarkennettuna tavoitteena oli kohderyhmän saavuttaminen.

Tuloksia ja toiminnan vaikutusta analysoin suhteessa teemahaastatteluuni, ajankohtaisiin tutkimuksiin ja muuhun teoriaan. Havaintojen teoriapitoisuus on merkittävää huomioida niin,

määrällisen kun laadullisen tutkimuksen kritiikissä ja tutkimuksen perusteluissa. Havaintojen teoriapitoisuus tarkoittaa yksilön käsitystä ilmiöstä ja yksilön puolueellisuuden huomioimista. Tähän vaikuttaa yksilön ammattitaito ja asiantuntijuus aiheeseen liittyen, ja se millaisen merkityksen tutkija ilmiölle antaa, millaisia havaintomenetelmiä hän käyttää. Tutkimustulokset ovat aina sidoksissa havaintomenetelmään sekä yksilöön. Näin ollen laadullinen tutkimus korostaa teoriapitoisuutta tutkimuksen tulkinnassa. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 20.)

Käytin haastatteluni analyysimenetelmänä teoriasidonnaista sisällönanalyysiä, tällöin analyysissä käytetään teoriaa mutta se ei pohjaudu täysin teoriaan. Tässä analyysissä esille nousevat aiheet esitellään teoriaa mukaan tuoden. Tällaisen analyysin tavoitteena on informaatioarvon lisääntyminen. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 30.)

4.7 Toiminnan eettisyys

Tutkijan vastuulla on tehdä työnä noudattaen eettisiä periaatteita ja näin arvostaa tieteen tekemistä omilla teoillaan. Suomessa tutkimuksen eettisiä periaatteita pidetään itsemääräämisoikeutta, kulttuuriperinnön ja luonnon monimuotoisuuden kunnioittaminen sekä tutkimuksen tekeminen kestävästi, ihmisoikeuden huomioiden ja siten ettei siitä koidu haittaa tai riskejä tutkittaville (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7 & Tuomi & Sarajärvi 2018, 155).

Eettisyys työssäni perustuu tietoon perustuvaan suostumukseen. Sitä voidaan pitää keskeisenä tutkimukseen liittyvänä eettisenä periaatteena (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 8). Olen asianmukaisesti kertonut osallistujille tutkimuksen menetelmistä ja tavoitteista, niin että ne ovat selkeästi osallistujien tavoitettavissa. Eettisiin periaatteisiin kuuluu tutkimuksen vapaehtoisuus ja siitä informointi. Jokaisella osallistujalla on oikeus keskeyttää tai peruuttaa osallistuminen missä vaiheessa tutkimusta tahansa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 8). Pidän eettisiä ohjeita korkealla arvomaailmassani ja tämän vuoksi jätin ensimmäisen lomakkeen tulokset käyttämättä, sillä osallistujien vastaukset olisivat olleet eettisesti katsottuna vajavaisia.

Tutkimuksen luotettavuus on tärkeä osa työtä ja tulee ottaa huomioon tutkimusta tehdessä. Kananen (2017) kuvaa luotettavuustekijöiksi aiemmat tutkimukset, informaation vahvistamisen, tulkinnan ristiriidattomuus ja arvioitavuus. (Kananen 2017, 176–180). Hirsjärvi ym. (2009) taas korostaa tutkimuksen jokaisen vaiheen tarkkaa kuvausta (Hirsjärvi ym. 2009, 232). Olen opinnäytetyötä tehdessäni pyrkinyt olemaan mahdollisimman avoin ja kuvaamaan prosesseja ja toimintoja tarkasti, jotta työni olisi mahdollisimman hyvin arvioitavissa.

5 ANALYYSI

Etäläksyhleppitoiminnan menestystä arvioitiin sillä perustella, kuinka paljon osallistujia oli mukana kauden alussa verrattuna kauden loppuun. Kevään 2022 aikana osallistujien määrä tuplaantui. Tammikuun alussa perheitä oli kymmenen ja oppilaita viisitoista, kun taas toukokuussa perheitä oli seitsemäntoista ja oppilaita kolmekymmentäyksi. Tällä mittarilla mitattuna onnistuin siis työssäni hyvin, joten käyttämäni keinot oli jossain määrin tehokkaita.

Kuitenkin ottaen huomioon järjestöjen työntekijöiden käyttämät resurssit toiminnan markkinoitiin, olisi tuloksen voinut odottaa olevan suurempi. Se lisää käsittelemieni haasteiden painoarvoa. Opinnäytetyöni on ollut työyhteisössä osallistavaa ja se on mahdollistanut työntekijöiden ammattitaidon ja arvokkaan hiljaisen tiedon hyödyntämisen. Olemme yhdessä pohtineet keinoja kehittää toimintaa ryhmäkeskusteluilla ja olen hyödyntänyt myös havainnointia tiedonkeruumetodina.

Kehittämistyössäni on noussut esille, ettei toiminnan laajentamisessa ollut kyse pelkästään siitä, ettei kukaan ei tietäisi palvelusta, vaan siitä, että siihen suhtaudutaan hyvin varauksellisesti. Tämän vuoksi kehittäessäni läksyhleppitoimintaa arabiankielisille perheille, toiminnan kehittämisen keskiössä on toimintaympäristön ymmärtäminen. Tätä ymmärtämistä avaan havainnointiluvussa ja edelleen haastattelun analyysiluvussa, sillä luottamuksen puute näkyy suhteessa muihin valtion tuottamiin hyvinvointiyhteiskunnan palveluihin. Sama teema näkyy ja jatkuu yhä pilotoinnin onnistumisen arvioinnissa myöhemmin, vaikka pilotoinnin myötä analyysi laajenee muihinkin osa-alueisiin.

Avaan myös kyselyn vastauksia ja pohdin niitä suhteessa toimintaan ja sen hyödyllisyyteen. Toimintaympäristöni analyysin ja vastauksien analyysi kyselyistä eivät ensisilmäyksellä kerro samaa tarinaa. Tämä ei kuitenkaan nähdäkseni ole ristiriidassa aiemman pohdinnan kanssa, sillä ne perheet, jotka ovat jo mukana toiminnassa ovat jo mahdollisesti päässeet sen pohdinnan tai kynnyskysymyksen yli tulisiko perheen osallistua eläläksyhleppitoimintaan vai ei. Toimintaympäristön pohdinta liittyy enemmän siihen kehitystyöhön, miten toimintaa saadaan kasvatettua, kun taas kysely keskittyy siihen, onko toiminta ollut riittävää tai hyvää niille perheille, jotka siihen ovat jo osallistuneet.

5.1 Havainnointi

Havainnointiaineistoni antaa perspektiiviä toiminnan kehittämiseen ja mahdollisen selityksen siihen, miksei kokeilemani keinot pilotoinnissa ole toimineet. Koen olevani arvokkaassa asemassa päässeessäni näkemään ja kuulemaan maahanmuuttajien kokemuksia, ja havainnoimaan ympäristöä ja ymmärtämään niitä opiskeltuani aiheesta monista eri lähteistä.

Olen havainnoinut maahan muuttaneiden luottamuksen puutteen yhteiskuntaa kohtaan. Olen huomannut sen olevan monissa tilanteissa itsestään selvää, ettei monella maahanmuuttaneella ole luottamusta Suomen yhteiskuntaan tai ihmisiin. Rasismin ja rakenteellisen rasismin ja vastoin käymiset kokeneena maahanmuuttajat ymmärtävät toisiaan ilman asian sanoittamista, kun taas minä, jolla on kantasuomalaisena ja hyvinvointivaltion kasvattina hyvä luottamus yhteiskuntaan.

Nämä seikat tulevat näkyviksi juuri sen takia, että pääsen kuulemaan maahanmuuttajien keskustelua kotoutumisesta heidän näkökulmastansa, ja voin verrata sitä ymmärtäen tilanteen jossain kohdin yhteiskunnallisesti laajemmin. Kantasuomalaisena minulla on esimerkiksi oma kokemukseni palveluista ja niiden hyödyistä, joten osaan verrata saavatko maahanmuuttajat palvelusta irti sen hyödyn mihin se on tarkoitettu.

Al Khabitin puhuessa lastensuojelun luottamuspuolasta, näen suoran yhteyden siihen, että tämä sama luottamuspula vaikuttaa läksyhelppiin osallistumiseen. Sama kynnys osallistua johonkin toimintaan on läsnä myös muissa palveluissa. Lähtökohtaisesti ei ole luottamusta siihen, että yhteiskuntamme palvelut ovat heitä varten, vaan se pitää ikään kuin erikseen todistaa heille; kutsumalla tai varmistamalla, että he ovat ymmärtäneet, että juuri he ovat tervetulleita mukaan.

Ei siis auta, että palveluita keksitään ja tarjotaan sitä tarvitseville, käsitykseni mukaan sellaisia palveluita on jo olemassa varsin kattavastikin. Ongelma on siinä, etteivät tuotetut palvelut tavoita kohderyhmäänsä tarkoitetulla tavalla. Vasta kun asia tiedostetaan, voidaan siihen vaikuttaa. Sen vuoksi luottamus ja sen vaikutus kotoutumiseen saa paljon tilaa työssäni. Ongelmien ratkaisu alkaa niiden ymmärtämisellä.

Ollessani töissä seuralla olen havainnoinut, että vanhempien ollessa tietämättömiä Suomen koulutusjärjestelmästä tai suomenkielentaidosta, voi olla hyvin hankalaa olla apuna lapsen opinnoissa, vaikka niin haluaisi. Tämä on yksinkertainen mutta oleellinen asia kotoutumisen haasteissa, jonka myös monet suomalaiset voivat ymmärtää ja päätellä itsenäisestikin.

Luottamuksen tärkeys ja sen vaikutus on merkittävä niin mielessä kuin arkisissa asioissa. Ja juuri se tulee näkyväksi havainnoissani ja siinä miksi kohderyhmää on työlästä tavoittaa. Tarkoitan tällä esimerkiksi sitä, että suomalaisen voi olla vaikea ymmärtää miksi maahanmuuttajaperheet eivät tule läksyhelppiin mukaan, varsinkin kun tilastollisesti koulussa pärjääminen on heillä paikoittain heikompaa. Maahanmuuttajat taas saattavat ajatella, ettei se auta kuitenkaan, epäilevät sen tarkoituksellista, eivätkä lähesty uusia asioita aina positiivisesti, sillä epäluottamus asioihin suhtautuessa voi olla toisinaan hyvinkin vahvaa. Verrattaessa edelliseen esimerkkiintämä havainnointi tai analyysi tilanteesta harvoin syntyy itsenäisesti ilman asian tarkempaa havainnointia tai tarkkailua.

Rakenteellinen rasismi sekä suora rasismi on nähdäkseni yksi merkittävimmistä esteistä maahanmuuttajien kotoutumisen prosessissa. Yksi ilmiö mikä Kaikkien Koulu? -podcastissa (Eid 2021) nousi esille on ennako-oletusten suuri vaikutus opinto-ohjaukseen. Maahanmuuttajien opinto-ohjaus ei ole samanarvoista kuin kantasuomalaisilla, vaan ennako-oletukset ja stereotyyppiat ohjaavat tilanteita, eikä heitä onnistuta kohtaamaan yksilöinä tai kannusteta tavoittelemaan unelmiaan parhaalla mahdollisella tavalla (Keikki 2022). Ilmiötä puoltaa se, että maahanmuuttajia ohjataan hoitoalalle suhteessa enemmän kuin millekään muulle alalle (Eid 2021).

Jos oppilas ei menesty koulussa, häntä harvoin ohjataan paljon opiskelua vaativalle alalle. Tietenkin tämä on mahdollisesti hyvinkin oleellinen vihje siitä, mihin opiskelijan motivaatio opinnoissa riittää, mutta yksilöitä tulisi aina kannustaa toteuttamaan unelmiaan. Tilannetta voisi kartoittaa siltä osin, mistä heikko koulumenestys johtuu tai tarkastella siten onko aineiden numeroissa suuria vaihteluita, jolloin opiskelijan motivaatio voi olla valikoivaa muttei tarkoita, ettei motivaatiota tai kykyjä olisi lainkaan. Se miten ennakkoluuloisesti opinto-ohjaajat tai opettajat ohjaavat oppilaitaan ei tietysti korjaannu sillä, että he menestyvät koulussa, mutta se voi parantaa oppilaiden itseluottamusta ja kykyä sanoittaa omia uratoiveitaan. On helpompi kertoa haluavansa korkeakoulutusta, jos koulumenestys on hyvä.

5.2 Haastattelun analyysi

Läksyhelppin avulla halutaan saavuttaa selkeämpi käsitys oppiaineista sekä parempaa koulumenestystä oppilaille, jotka osallistuvat Suomi-Syyria Ystävyysseuran toimintaan. Tärkeänä osana haastattelussani tuotiin esiin tahto vähentää vanhempien kuormitusta ja antaa heille konkreettista apua arkeen.

(Halutaan) “Enemmän perillä oleva oppilas, joka osaa tehdä ja ymmärtää oppiaineet ja hänen koulumenestys parantuu ja keskiarvo parantuu ja hänen suorituskkyky kouluissa parantuu ja sitten ennen kaikkea, että me voi vähentää vanhempien kuormitusottaen huomioon, että koronan aikana kaikki opetus on siirretty etäopetukseen. Tämä aiheutti sen kuormitus vanhemmille etäläksyhelppi on helpottanut vanhempien huoli ja kuormitus antamalla heille konkreettinen apu.”

Al Khatib toi esille opettajien kiireen ja koulumaailman tiukan rytmin. Voi tuntua opettajien korvaan työläältä tutustua uuteen yhteistyökumppaniin ja tehdä tilaa ja aikaa uudelle toiminnalle, joka ei ole jo rutiineissa. Kuitenkin tämän työn tehtyä meidän palvelumme vähentää opettajien kuormaa ja parantaa oppilaiden koulumenestystä.

“Yritetään että opettajat tietää, mistä on kyse, koska se on epäselvää ja opettajat on hyvin kiireisiä. Ja ei ole välttämättä aikaa paneutua ja perehtyä siihen muiden tekemään toimintamalliin, mutta koska opettajille on selvää, että se helpottaakin heidän työ kun se heidän luokkalainen osaa paremmin tehdä hänen läksyt, kun me tarjoamme hänelle tämä apua. Toisen ammattilainen ammattilaisen opettajan kanssa, joka on vapaaehtoinen ja joka kuuluu Keski-Espoon punainen ristin ryhmään.”

Aineistossani nousi hyvin tärkeäksi nostaa esimerkkejä siitä, mitä tapahtuu, jos luottamusta ei ole. Yksi maahanmuutajakeskuudessa oleva ajankohtainen asia, oli huoli ja maahanmuuttajaperheiden huonot kokemukset ja epäluottamus lastensuojeluviranomaisia kohtaan. Tämä käsitys on vahvasti valloillaan tällä hetkellä ja aiheuttaa suurta huolta ja pelkoa yhteisön keskuudessa. Haastattelussani Al Khatib kertoo SSYS seuran järjestäneen aiheesta infotilaisuuden, jossa oli mukana vantaan lastensuojeluyksikön suojeluyksikön päällikkö, joka puhuu arabiaa. Paikalla on paljon osallistujia, noin viisikymmentä henkilöä.

“Meillä oli viime ma[anantaina] keskustelutilaisuus koskien lastensuojelu ja silloin meidän yhteistyökumppani, joka on sahan seura. Jolla on hyvin hyvinvoivat naiset hanke, se on, se sijaitsee vantaalla he ovat itse ottaneet yhteyttä vantaan kaupunki viranomaisiin ja kutsuneet yks työntekijä, joka osaa arabiaa ja hän on hänen esimies, joka on suojeluosaston päällikkö. Ja tällä hetkellä paljon Jasmin erittäin paljon huhuja ja pelkoja ja fobiaa, että viranomaiset huostaanottaa muiden perheiden lapset ilman mitään järkevää syytä. Meillä oli niin paljon osallistujia.”

Koulutus ja lastenkasvatus on yksi kotoutumisen tärkeitä teemoja. Ollessani töissä Suomi-Syyria Ystävyysseuralla olen oppinut kotoutumisen haasteista. Kun perhe muuttaa uuteen ympäristöön kohdistuu vanhempien arvoihin ja normeihin paljon muutospaineita sekä odotuksia. Tämä voi olla haastavaa, sillä kulttuureissa on paljon hiljaista tietoa minkä oppiminen ja ymmärtäminen vie aikaa. Syvempien asenteiden muuttuminen on hidasta, mutta yhteiskunnan muutospaine yhdistettynä tähän on haastavaa.

Kun ymmärrämme mitä kaikkea luottamus yhteiskuntaan pitää sisällään, voimme paremmin tiedostaa mitä meiltä luottamuksen puuttuessa uupuu ja ymmärtää tilanteen laajuuden. Aiemmin mainitsemani epäluottamuksen olosuhteiden myötä voidaan törmätä useinkin “näkyttömiin” haasteisiin. Luottamus on tärkeä elementti niin ihmisen kuin yhteiskunnankin hyvinvoinnissa ja sen toimimattomuus voi olla esteenä merkitykselliselle ja onnelliselle elämälle. (Ilmonen 2001, 66.)

Keskustellessani maahanmuuttajien kanssa työpaikallani olen huomannut, että kasvatusmallit Suomessa ja arabimaissa eroavat toisistaan, ja uuden maan kasvatusmalleja on vaikea hahmottaa ja nähdä. Jos Suomen kasvatusmalleja ei ymmärretä ja tieto on vain pinnallista, voidaan ne nähdä todella vapaana, ja tämä voi johtaa esimerkiksi liialliseen lapsen rajoittamiseen. Jos ei ole ymmärrystä Suomen kasvatusmalleista ja lastensuojelun toiminnasta ja sen tarkoituksesta, voi olla vaikea luottaa viranomaisiin. Kun näistä lähtökohdista kohdataan Suomen byrokratiaa, joka toisinaan näyttäytyy vaikeaselkoisena ja hankalana, voidaan paremmin ymmärtää, miksi pelko huostaanotosta on todellinen.

Lastensuojelussa noudatetaan lakeja ja näiden lakien tunteminen voi helpottaa maahanmuuttajia. Oleellista ei ole kuitenkaan pelkästään nämä lait, vaan se miten saataisiin luottamus, että näitä lakeja noudatetaan ja tilanteet hoidetaan oikeudenmukaisesti.

Yhteisön keskuudessa on pelkoa, jota yksittäiset ihmiset ovat teoillaan tahallisesti tai tahattomasti aiheuttaneet. Muutamit ihmiset hyödyntävät tätä ihmisten pelkoa ja yrittävät sitä kautta rakentaa itselleen poliittista uraa nostamalla esiin tapauksia, joissa on koettu vääryyksiä ja lupaamalla korjata nämä vääryydet. Al Khatib ymmärtää kaikkien ihmisten tekevän virheitä ja kritisoi tällaisten tilanteiden hyväksikäyttöä oman uransa edistämiseksi. Jotta tällainen propaganda on mahdollista, on lähtökohdankin oltava epäluottamus tai tietämättömyys lastensuojelun palveluita kohtaan.

“Pelko tulee, että ne levittää yhteisön sisällä harhaanjohtavia tietoja ja mahdollisesti muiden huono kokemuksen tiellä. Että näin on tapahtunut meille. Ja jotku valitettavasti jotkut jopa investoi sillä, että jos joku minä haluan kehittää minun toimintaa tai minun politiikka uraa. Joo joo on niin paljon perheitä ja minä haluan auttaa ja haluan vähentää tämä väärinkäsitys, että viranomaiset ovat tehneet niin paljon virheitä. Vaikka se oli ehkä varmasti virheet tapahtuu, ilman muuta, mutta ei silleen, että voi sen perusteella pelotella perheitä.”

Haastattelussa käytetään sanaa pelko, joka kuvaa tilanteen vakavuutta mielestäni hyvin. Se ei ole pelkästään epäily, epäluottamus tai hämmennys, vaan tunne on primäärinen. Pelko saa

ihmiset pois tolaltaan ja vaikeuttaa järjellä ajattelua huomattavasti. Tunteilla on suora yhteys siihen, mitä havaitsemme ja millaisia päätelmiä teemme ympäristöstämme. (Puolimatka 2004.)

Kun tällaisia ilmiöitä esiintyy, ottaa seura vastuuta yhteisöistään. Ihmisillä on aiheeton huoli heidän lastensa huostaanotosta ilman pätevää syytä. Seura tuo eri osapuolet yhteen ja yrittää luoda ymmärrystä tilanteesta molemmille osapuolille. Lastensuojelu on ilman kulttuurillisia eroja ja kotoutumisen haasteitakin herkkä aihe. On tapauksia missä vanhemmat ovat sokeita omalle kyvyttömyydelle toimia vastuullisena tai turvallisena vanhempana, tai on tapauksia missä avioeron myötä vanhemmat eivät tee yhteistyötä, eikä tässä kohtaa lastensuojelu voi riitatilanteissa muuta, kun koittaa parhaansa. Tällaisessa tilanteessa se, kuka tarinaa kertoo saa paljon painoarvoa, mutta pelon ohjatessa ajattelua, tätä ei näytetä ottavan huomioon.

“Ja muun muassa tuli nämä aiheet kuten tämä lastensuojelu, joka on kaikista pelottavin aihe tällä hetkellä ja aina se on ollut pelottava koska ihmiset luulee, että lastensuojelu on niin kuin salainen poliisi, joka vakoilee perheiden toimintaa ja varastaa perheiden lapset sylistä. Heillä on sellainen kuvaus ja me yritämme vähän niin kuin järjestää keskustelutilaisuudet. Ja kuten äsken kysyit helpottiko heidän mieli. Osittain joo ja osittain ei, koska jokaisella on aivan eri tarina.”

Myös epäselvyyksiä erilaisten kasvatustilanteiden hyväksynnästä on. Kulttuurien kohtaaminen aiheuttaa haasteita. Infotilaisuuden asiakas oli ollut huolissaan siitä, otetaanko lapsi huostaan, jos kasvatustilanteet ovat erilaiset. Hän nosti esimerkiksi huivin pitämisen ja tyttöjen ja poikien erillään leikkimisen. Seuralla on tärkeä rooli tässäkin luoda yhteinen alusta, jotta eri kulttuurit voivat kommunikoida yhdessä. On tärkeää vanhempana päästä kertomaan huolestaan, sekä ammattilaisena korjata väärä uskomus, jossa erilaiset arvot ja tavat olisivat kiellettyjä. Työntekijä kertoi, että jokainen saa säilyttää oman identiteettinsä ja kukaan ei pakota ketään tiettyyn malliin. Suomessa on uskonnonvapaus, joten huivin käyttö ei ole mikään syy ottaa lasta huostaan.

”Sitten toinen nainen hän sanoi, että hmm miksi lastensuojelu puuttuu, jos minä haluan laittaa huivi minun tyttölle ja minä annan hänelle ohjeet, että hän ei saa leikkiä poikien kanssa ja niin edelleen. Ja minä haluan opettaa minun lapsi niin kuin minä haluan. Mutta sitten virkailija vastasi hänelle, että me olemme ehdottomasti sitä mieltä että jokainen pitää voi säilyttää hänen oma identiteetti ei kukaan pakottaa ketään adoptoida muiden identiteetti tai muiden toimintatapoja ja ei kukaan puutu meillä on suomessa uskontovapaus ja näin hän on sanonut hänelle.”

Kommentista voi huomata luottamuksen ja ymmärryksen puutteen suomen kasvatustilanteille ja viranomaisia kohtaan. Uskonnollinen käännyttäminen on aihe mikä huolettaa ja myös Al Khattib nosti sen esille tapahtumassaan ja muistutti osallistujia siitä, että Suomessa on uskonnonvapaus. Muutos näitä asioita kohtaan on aikaa vievää, mutta tärkeää. Myös tässä kohtaa voidaan

ymmärtää miten mahdollisesti suurenkin ennakkoluulon ja merkityksen nimi Punainen Risti voi tuoda esimerkiksi uskonnollisuutteen liittyen. Järjestö on uskonnollisesti vakaumukseton ja heidän nettisivuillaan lukee: “Punainen risti valkoisella pohjalla on kansainvälinen suoja-merkki, joka turvaa sodassa lääkintähuoltoa ja Punaisen Ristin avustustyötä.”. Tästä huolimatta mielikuva ristiin ja kristinuskuun viittauksesta näyttää elävän vahvasti, ja se voi islaminuskosille olla itsesään luotaantyöntävää.

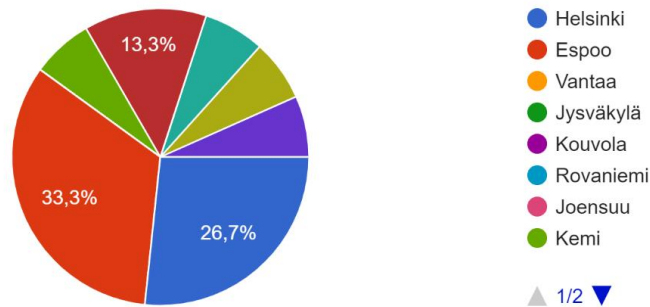
Myös mielikuva linkistä Punaisen Ristin ja lastensuojelun välillä tuntuu ilmenevän. Tietämättömyys Punaisen Ristin toiminnasta ja roolista yhteiskunnassa, sen imago on vahvasti kriisiavussa ja vapaaehtoistyössä huonommassa asemassa oleville, joka nähdäkseni luo pohjaa epäilyksille. On ikävää, jos tällaisia vääriä uskomuksia ei saada korjattua. Tämä luottamuspula alleviivaa etäläksyhjelpitoiminnan tärkeyden, ja tilauksen mille selvästi olisi kysyntää. Ideaalitilanteessa etäläksyhjelpitoiminta nimittäin tarjoaa perheelle uuden kontaktin suomalaisen vapaaehtoiseen, joka tukisi heidän lasten koulunkäyntiä. Onnistuessaan yhteistyö voisi edesauttaa kotoutumista ja luottamusta suomalaisiin yleisesti.

5.3 Kyselyn analyysi

Sain tuottamaani kyselyyn viisitoista vastausta. Otos on pieni, eikä anna laajaa kokonaiskuvaa yleisesti kotoutumisen tilanteesta suomessa. Kuitenkin myös läksyhjelpitoiminta on pienimuotoista ja pääasiassa vastaajien toivottiinkin olevan toimintaan osallistuvia perheitä, joten vastausmäärä oli tyydyttävä. Vastaukset ovat toimintaamme nähden relevantteja ja näemme, että tarvetta toiminnalle löytyy. Oli tärkeä todentaa palvelun tarvetta ja arvioida tyytyväisyyttä siihen.

Missä asut? أين تعيش؟

15 vastausta

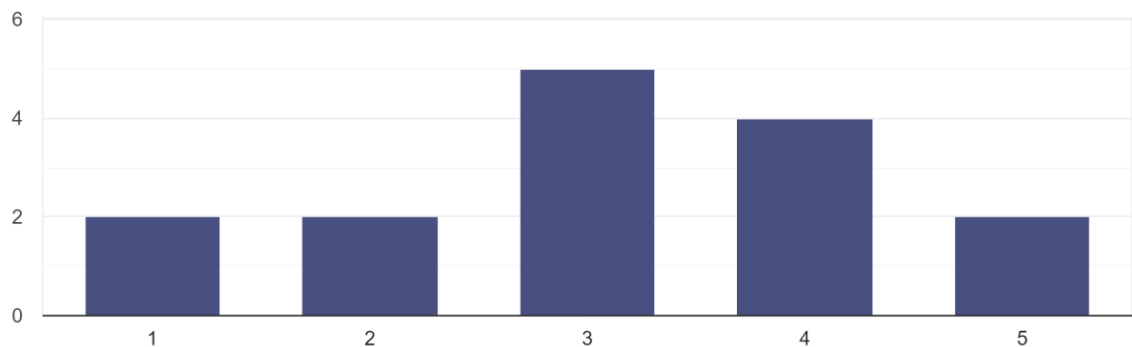


Kuva 1 paikkakunnat.

Toimintamme painottuu pääkaupunkiseudulle, mutta osallistujia löytyy kuitenkin ympäri suomea. Noin kaksi kolmasosaa vastaajista on Helsingistä tai Espoosta.

Miten koet vanhempana pystyväsi olemaan mukana lapsesi koulunkäynnin tukemisessa? كيف تشعر كوالد كن حيث القدرة على المشاركة في دعم تعليم طفلك؟

15 vastausta



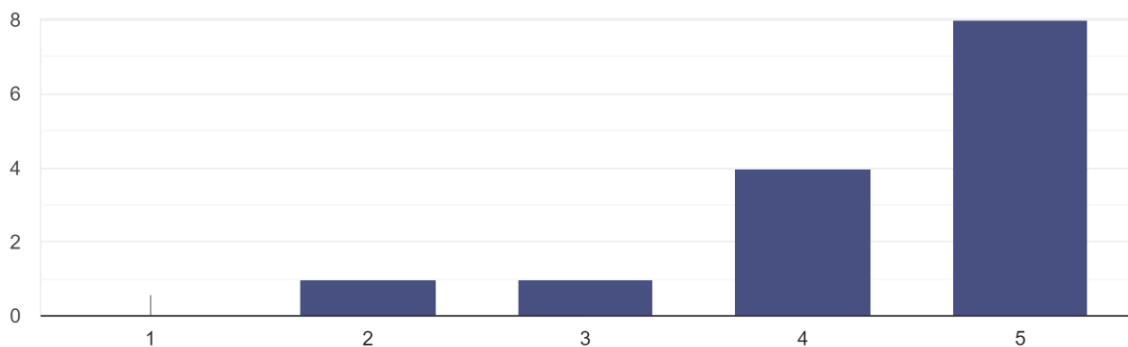
Kuva 2 koulunkäynnin tukeminen.

Kuvassa on Google Formsin vastausdiagrammi, jossa kysymyksenä on: Miten koet vanhempana pystyväsi olemaan mukana lapsesi koulunkäynnin tukemisessa? Vastauksia saatiin viisi-toista. Tässä vastauksessa käytin asteikkoa yhdestä viiteen, jossa yksi oli huonosti ja viisi oli hyvin. Hyvin tai melko hyvin vastasi kuusi, huonosti tai melko huonosti vastasi neljä ja näiden vastausten väliin puoleenväliin vastasi viisi henkilöä.

Vastaukset siis hajaantuvat suhteellisen tasaisesti kaikkiin vastausvaihtoehtoihin, joten kohdasta ei voi vetää vain yhtä johtopäätöstä. Vastausten perusteella neljä viidestätoista vastaajasta kokee suoraan, etteivät he riittävällä tavalla pysty olemaan lasten koulunkäynnin tukena. Viiden vastaajan puoleenväliin vastaamisen voi tulkita siten, etteivät he koe onnistuvan tuen antamisessa hyvin tai huonosti, eli tukea tarvitaan, mutta sitä ei koeta kriittisenä tai vaikeana. Näin ollen nämä vastaukset kertovat läksyhjelpitoiminnan tarpeellisuudesta.

Ne perheet, jotka kokevat pystyvänsä tukemaan lapsiaan koulunkäynnissä hyvin tai melko hyvin, kokevat luultavasti voivansa antaa tukea monilla muillakin tavoilla kuin läksyjen auttamisessa. He voivat kannustaa läksyjen tekemiseen, muistuttaa tulevista kokeista, herättää lapsen kouluun ajoissa sekä kuunnella jos lapsia huolettaa jokin. Oli positiivista huomata, että moni vanhempi koki pystyvänsä tukemaan lapsiaan haluamallaan tavalla. Vastauksissa ei valitettavasti eritellä sitä onko tämä kokemus nimenomaan läksyhjelpitoiminnan ansiosta niin positiivinen, vai tarkoittaako vastaajat ilmaista kokemuksen olevan sama myös ilman etäläksyhjelpitoimintaa.

Miten huolissaan olet mahdollisuuksistasi tukea lastasi koulunkäynnissä? ما مدى قلقك بشأن قدرتك على دعم طفلك في المدرسة؟
14 vastausta



Kuva 3 koulukäynnin tukemisen huoli.

Kuvassa on Google Formsin vastausdiagrammi, jossa kysymyksenä on: Miten huolissaan olet mahdollisuuksistasi tukea lastasi koulunkäynnissä? Vastaustauksia saatiin neljätoista. Tässä vastauksessa käytin asteikkoa yhdestä viiteen siten, että yksi oli hyvin huolissaan ja viisi oli en lainkaan huolissaan. Ei lainkaan huolissaan vastasi kahdeksan ja ei kovin huolissaan

vastasi neljä. Vähän huolissaan tai jotain siltä väliltä vastasi vain kaksi henkilöä. Yksi henkilö jätti vastaamatta kysymykseen.

Vastaajista kaksitoista ei ole huolissaan koulunkäynnin tukemisessa, joten tulkinta kokemuksesta on suoraviivainen. Koulunkäynnin tukeminen ei aiheuta huolta arabiankielistien vanhempien keskuudessa. Vaikka koulunkäynnin tukemisen mahdollisuuksia ei pidetä kovin hyvinä, nähdäkseni tilanne ei kuitenkaan ole niin kriittinen, että siitä tulisi olla kovin huolissaan. Neljä vastaaja kuitenkin koki edellisen kohdan perusteella, ettei pysty olemaan tarpeeksi apuna koulunkäynnissä, ja näyttää siltä, että näiltä osin asia tiedostetaan, muttei sitä murehdata.

Valitettavasti tässäkin vastauksessa ei eritellä sitä, onko tämä kokemus nimienomaan läksyhelppitoiminnan ansiosta niin positiivinen, vaiko ilman sitä. Pohdin myös sitä, voisiko vastaukseen vaikuttaa pelko lastensuojelusta tai onko kysymys liian henkilökohtainen. Voisiko kysymys kokea sellaisena, että myöntävästi vastatessaan olisi jollaintapaa epäonnistunut, tai onko arabialaisessa kulttuurissa tapana puhua avoimesti tunteistaan tai kokemuksistaan, vaikka ne olisivatkin vaikeita, ja onko hyväksyttävää myöntää niitä ulkopuoliselle taholle. Tai toisaalta voisiko arabialainen kulttuuri ohjata siihen, ettei asioista tulisi olla turhaan huolissaan.

Tässä kohtaa pohdin myös ovatko kysymykseni perheille olennaisia, ja miten oma asemani vaikuttaa vastausten analysoinnissa. Siksi koen tarpeelliseksi kertoa nousseen ajatukseni ja epäluuloni kysymyksen vastaavuutta todellisuudessa, mutta yhtä tärkeänä nostaa esiin oma näkökulmani kapeus. En halua olla keksimässä ongelmia, mitä ei tuloksissa näy, enkä kertoa ulkoapäin, miten koen muiden kokevan asian. Voi siis hyvin olla, että asia on juuri sitä miltä näyttää: Pääosin vanhempien huolestuneisuus ei ole ongelma.

Seuraavana kyselylomakkeessa oli omin sanoin vastattavissa oleva kysymys siitä, mitä vanhemmat kaipaaisivat voidakseen parantaa valmiuksia tukea lapsiensa koulunkäyntiä. Kuusi vastaajista toivoi apua suomen kielen opiskeluun. Muita vastauksia olivat, tietokone, työllisyyden parantaminen, koulutus, opiskelu & tuki ja koulun tuki. Tässä vastauksessa oli mielenkiintoista ja huomionarvoista se, että kuusi heistä vastasi kielitaito, vaikka kysymyksessä ei ollut vastausvaihtoehtoja. Kielitaidon puute on korostunut työssäni monessa kohtaa ja se tuntuu tuovan eniten haasteita arabiankielisille. Pidän tärkeänä sitä, että yksi vastaaja mainitsi koulun tuen, ja se on asia mikä jokaiselle perheelle lapsen koulunkäynnissä tulisi toteutuakin.

Toisaalta voi olla, että juuri tuen puutteen vuoksi kielitaito mainittiin useasti. Olisi tärkeää että löytyisi yhteinen tapa kommunikoida jokaisen perheen kohdalla, sillä ilman sitä on koulun hyvin vaikea antaa tukea perheelle ainakaan niin, että tukeminen välittyisi vanhemmille asti. Tietokoneen puuttuminen taas on hyvin konkreettinen asia, mutta nykyajan yhä teknologistuessa on tietokone tärkeä osa toimivaa arkea. Koulutus ja opiskelu& tuki vastaukset taas jäivät hieman vaille tarkennusta, mihin ja kuka tukea kaipaisi. Vastauksista voi tulkita, että niin kielellistä kuin konkreettistakin arjen lisätukea tarvitaan.

Mitkä asiat koet haasteellisena koulunkäynnin tukemisessa? ما الأشياء التي تجدها صعبة في دعم التعليم؟

14 vastausta



Kuva 4 koulukäynnin tukemisen haasteet.

Kuvassa on Google Formsin vastausdiagrammi, jossa kysymyksenä on: Mitkä asiat koet haasteellisena koulunkäynnin tukemisessa? Vastauksia saatiin neljatoista. Kysymyksessä oli eri vaihtoehtoja sekä kohta, johon sai itse kirjoittaa vastauksen. Kielitaidon ja kommunikaation koki haasteelliseksi yhdeksän vastaajaa, (64,3 %) läksyjen kanssa auttamisen kolme vastaajaa, (21,4%) ja kasvatusmallien tai opetussuunnitelman ymmärtämisen kaksi vastaajaa. (14,3%)

Koulunkäynnin tukemisen haastavimmaksi aspektiksi valikoitui selkeästi kielitaito ja kommunikaatio, joka muodosti kaksi kolmasosaa vastauksista. Yhden kolmasosan muodosti kasvatusmallien ja opetussuunnitelman ymmärtäminen sekä läksyjen kanssa auttaminen.

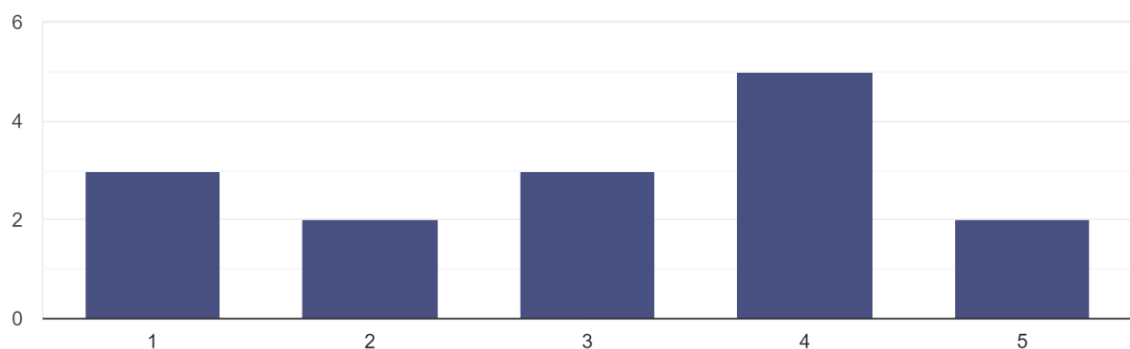
Uuden kieliympäristön omaksuminen on iso osa maahanmuuttajien arkea, ja on ymmärrettävää, että se koetaan haasteellisena. Jos kommunikaatio ei onnistu samalla kielellä sujuvasti tai mahdollisesti ollenkaan niin yhteyden luominen on vaikeaa, ellei jopa mahdotonta. Tämä voi kuormittaa vanhempia huomattavasti.

Aikaisemmin mainitsemani aiemmat tutkimukset osoittavat, että suurimmat haasteet kotoutumisessa ja koulumaailmassa ovatkin itseasiassa kahden erilaisen kulttuurin kohtaamisessa vaikuttavat jyrkätkin erot hierarkioissa ja pedagogisissa ajattelutavoissa (Säävälä 2012, 86). Kun yhteistä kieltä ei ole ja kommunikaatio arkistenkin asioiden parissa voi tuoda haasteita, kulttuurien törmäämisen ongelma korostuu. Mikäli koulussa ilmenee haasteita tai konfliktitilanteita, olisi yhteinen kieli ja sujuva kommunikaation mahdollisuus välttämätön hyvinvoinnin ja onnistuneen kotoutumisen näkökulmasta. Jos asioista ei voida perheiden ja koulun kanssa yhdessä puhua tai selventää, se aiheuttaa epäluottamusta ja lisää haasteita arkeen koko perheelle.

Kyselyn seuraavassa kohdassa kysyin ”Oletko ollut mukana etäläksyhjelpitoiminnassa?” Viidestätoista vastaajasta kymmenen oli ollut mukana toiminnassa. Tällä kysymyksellä halusin varmistaa että kyselyn vastaajat ovat toimintaan osallistuvia perheitä, niin kuin oli suunniteltu. Vastaajista viisi eivät olleet läksyhjelpitoiminnassa mukana. Kuitenkin yksi näistä viidestä vastasi myöhemmin, että hänellä on kolme lasta mukana toiminnassa. Tämä vastausten ristiriita aiheuttaa epäluottamusta vastauksiin ja mietin, onko kysymys ymmärretty jotenkin väärin. Mahdollisesti vastaus oli vain epähuomiossa mennyt väärin tässä kysymyksessä. Voi myös olla, että vastaaja eli huoltaja on ajatellut kysymyksen koskevan häntä henkilökohtaisesti, eikä hänen lastansa.

Miten paljon koet etäläksyhjelpi toiminnan auttaneen perhettänne? ما مدى شعورك حول الأنشطة الميسّرة عن بعد وكيف ساعدت عائلتك؟

15 vastausta



Kuva 5 läksyhjelpin hyödyllisyys.

Kuvassa on Google Formsin vastausdiagrammi, jossa kysymyksenä on: Miten paljon koet etäläksyhjelpi toiminnan auttaneen perhettänne? Tässä vastauksessa käytin asteikkoa yhdestä

viiteen siten, että yksi oli ei hyötyä ja viisi oli suuri hyöty. Vastauksia kysymykseen saatiin viisitoista. Viisi henkilöä vastasi ei hyötyä tai hieman hyötyä, Seitsemän vastaaja koki läksyhjelpitoiminnan merkittäväksi avuksi ja kolme henkilö vastasi jotain siltä väliltä.

Jos vastauksista miinustaa ne ketkä eivät edellisen kysymyksen mukaisesti ole osallistuneet toimintaan niin vastaukset hieman muuttuvat. Silloin heitä, jotka kokivat suurta tai melko suurta apua on kuusi ja heitä, jotka eivät ole kokeneet merkittävää apua on kolme ja ei osaa sanoa vastauksia on yksi.

Lopussa oli mahdollisuus jättää yleistä palautetta etäläksyhjelpitoiminnasta. Palautteeseen vastasi kuusi ihmistä, jotka kertoivat olleensa tyytyväisiä palveluun, yksi kohtalaisen tyytyväinen ja yksi ei ollut tyytyväinen. Sain vastauksia kysymykseeni vaihtelevasti hyvästä huonoon. Suurin osa koki toiminnan auttaneen heitä hyvin tai melko hyvin. Toiminnalle on siis kysyntää ja sen koetaan helpottavan arkea koulunkäyntiin liittyen. Tämä voisi siis olla hyvä ratkaisu laajemminkin yhteiskunnalliseen haasteeseen maahanmuuttajien riittämättömistä tukitoimista koulumenestyksen tukemiseen.

Ylipäättään vastaukset kertovat sen, että vastaajat eivät ole kovin huolissaan koulutukseen liittyvissä asioissa, mutta etäläksyhjelpitoiminta koetaan pääsääntöisesti tarpeelliseksi. Tämä taas vahvistaa toiminnan kehittämisen olevan viisasta, sillä pääsääntöisesti palveluun ollaan tyytyväisiä.

5.4 Pilotoinnin arviointi

Koulujen kanssa suunnittelemani yhteistyö toimi melko huonosti. Kiinnostusta yhdestä koulusta oli, toimintaa esiteltiin opettajille ja sain yhden sähköpostikyselyn opettajalta, mutta vastattuani en saanut häneen uudestaan yhteyttä. Tietävästi oppilaita tätä kautta ei kuitenkaan saatu. Se miksi näin oli, on jäänyt osittain mysteeriksi. Ehkä toiminta on niin uutta, ettei siitä osata kertoa tai opettajien resurssit ovat niin pienet, ettei toiminnan mainostamiseen ollut resursseja. Toisaalta mainitsemani luottamusongelmat saattavat näkyä tässäkin kohtaa.

Toisesta koulusta ei rehtorin puolesta ollut yhteistyöhalua, joten yhteistyö heidän kanssaan tysi rehtorin kielteiseen vastaukseen. Keskustellessamme rehtori ei nähnyt heidän tehtäväkseen toimia välikätenä läksyhjelpin ja oppilaiden välillä. Kiinnostavaa oli, että iltapäiväkerhovaatava olisi halunnut ja ehtikin mainostaa läksyhjelpiä ennen, kun rehtori kielsi tämän. Tarkistin Espoon Opetussuunnitelman ja siellä kannustetaan yhteistyöhön eli tämä yhteistyöhaluttomuus

oli rehtorin oma näkemys, eikä ole yleinen linja peruskouluissa. Tähän rehtorin reaktioon vaikuttanee kuitenkin koulujen henkilökunnan kuormittuneisuus ja vähäiset resurssit.

Espoon kaupungin opetussuunnitelman mukaan koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa nähdään olevan hyödyksi oppilaitoksille ja siihen kannustetaan niin kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, kirjastojen, taide- ja tiedeyhteisöjen, taiteen perusopetuksen oppilaitosten, tutkimuslaitosten, kestävän kehityksen toimijoiden, luontokoulujen sekä seurakuntien, järjestöjen ja yritysten kanssa. Se luo monipuolisemman toiminnan kirjjon ja rikastuttavat opiskelua. (Espoon Opetussuunnitelma 2022.)

Opetussuunnitelmassa myös painotetaan kodin ja koulun välisen yhteistyön tärkeyttä ja nähdään sen vaikutukset hyvinvoinnin kokonaisuuteen. Oppilaan koulunkäyntiä tulee tukea tarvittavalla tavalla ja on tukena perheiden muutostilanteissa. Oppilaille tulisi antaa tietoa oppimisen tuesta olevista palveluista. (Mt. 2022.)

Ulkopäin järjestöalan ammattilaisena tämä koulujen yhteistyöhaluttomuus on lannistavaa enkä näe sen vievän eteenpäin mainitsemiani haasteita kotoutumisen onnistumisessa. Kun halutaan kehittää koulujärjestelmää, on yhteistyö järjestöjen kanssa ajankohtainen ja merkittävä osa sitä (Järvinen 2007, 121). Yhteiskuntamme on jatkuvasti muutoksen alaisena ja sekä järjestömaailma, että koulumaailma kehittyvät jatkuvasti. Yhteiskuntamme muodostuu monikerroksisista rakenteista ja sen haastavuus tulee huomioida työskentelemässäni toimintaympäristössä. Tämän yhteistyön kehittäminen voisi kuitenkin toimia esimerkkinä laajemmin yhteiskunnassa ja onnistuneena olla merkittävä kotoutumisen edistäjä ja hyvinvointivaltion ylläpitäjä.

Pelkästään virallisia tavoitteita ja toimintamalleja tarkastelemalla ei järjestöjen tai koulujen toimintaa voi kokonaisvaltaisesti ymmärtää, vaan on merkittävää huomioida työntekijöiden vaikutus näihin toimeenpanijana, se miten he hahmottavat ohjeita, seuraavat tavoitteita ja omaavat resursseja vaikuttaa siihen, miten toimintaympäristö näyttäytyy (Toikko & Rantanen 2009, 55). Työtä tehdessä kävi ilmi juuri tämä vaihtelevuus, koulukohtaiset erot ja rehtorien ammatillisen toteutuksen merkitys yhteistöiden kehittämisessä. Olen työtä tehdessäni huomannut, että rehtoreilla on paljon valtaa, eikä heillä ole konkreettisia velvoitteita tarjota kaikkia palveluita koulun oppilaille. On siis hyvin yksilökohtaista millaisia yhteistöitä koulujen ja järjestöjen välille syntyy ja on mahdollista toteuttaa. Yhteistyön luomista ei niinkään tuntunut määrittelevän viralliset ohjeet, vaan pikemminkin yksilöllisesti rehtorien halukkuus ja resurssit yhteistyön luomiseksi.

Toisaalta aiemmin Al Khatibin haastattelussa jo mainitsin opettajien resurssien niukkuus, joka on varmasti osaltaan vaikuttamassa yhteistyöhaluttomuuteen ja kehittämistyöhön.

Helsingin koulun kanssa yhteistyö kasvotusten nähdessä oli helpomman tuntuista molemmin puolin. Tilanne missä pääsimme puhumaan yhteistyöstä, oli vanhempainilta vieraskielisille. Vanhempainillassa lapsille tarjottiin aikuisten keskustelujen ajaksi sirkustyöpajaa mitä olin pitämässä. Oli hienoa nähdä, että koululla oli todella ajateltu asiaa myös lasten kannalta, joille tarjottiin tekemistä. Kehuttavaa oli myös kommunikoinnin ja viestinnän saralla, sillä ihmisiä todella yritettiin tavoittaa ihmisiä laajasti myös Wilma-viestinnän ulkopuolella. Kun rehtori on jo työskentelemässä aiheen parissa ja haluaa edistää yhteistyötä ja luottamusta, on perhekin ehkä vastaanottavaisempi avulle ja idealle. Se voi myös vakuuttaa perhettä, että heitä oikeasti huomioidaan, ja myös lapsille tarjotaan apua. Ideaali tilanne tällaisen toiminnan kehittämiseksi on juuri tämänkaltainen yhteistyö. Kasvotusten tapaamiseen ymmärsin laajentaa pilotointiani vasta myöhemmin, mutta se osoittautui työni kannalta tärkeäksi muodoksi. Työni yksi tulos kouluyhteistyön pohjalta on se, että yhteistyö etänä ei lähtenyt käyntiin, joten tulevaisuudessa tätä kannattaa kokeilla menemällä paikan päälle. Tämä on olennainen osa tulevaisuuden viestinnän suunnittelua.

Monikielisen ohjaajan kanssa oli hyvä keskustelu, ja hän kertoi jakavansa tietoa toiminnastamme. Yhteistyöhalukkuutta löytyi, mutta tietääkseni oppilaita täältä ei tullut.

Markkinointi:

- Monikulttuuriset Perheet yhteistyö viikkolehti ilmoitus ja Facebook mainos
- Sekä Oma SSYS Facebook mainonta, jossa postaustamme jaettiin edelleen kattojärjestö Monika Naiset yhdistyksen toimesta.
- Suora markkinointi ja yhteys työntekijöiltä

Aiemmin tietoperustassa puhumani luottamuksen merkitys kotoutumisessa ilmentyy työssäni ehkä yllättävälläkin tavalla. Epäluottamus on vaikuttanut työhöni erityisesti siinä, miten mainostus tuntuu olevan yhtä tyhjän kanssa. Suora yhteydenotto on ollut sekä tehoton, että samaan aikaan tehokkain keino saada perheitä mukaan. Tämän vuoksi suora markkinointi nousi suuremmaksi ja merkittävämmäksi osaksi opinnäytetyötäni, kuin aiemmin osasin aavistaa. Epäluottamus luo ympäristön mikä edistää ”näkyttömiä” ongelmia, mutta työni tuo tämän näkyttömän esille räikeästi (Ilmonen 2001, 67).

Toisaalta tulokset ovat ristiriitaisia, sillä lähes kaikki seitsemän uutta perhettä, jotka saimme mukaan toimintaan, oli juuri suoran markkinoinnin tuotosta. Tehottomuudella tarkoitan sitä, että siihen nähden miten paljon soittoja on tehty, on tulos ollut vaatimaton. Vaikka asiasta puhutaan, niin epäluottamus on voittanut eikä suurin osa ihmisistä ole tullut mukaan toimintaan. Samaan aikaan he keihin on saatu yhteys, ovat tulleet mukaan toimintaamme ja sillä tavoin on saatu paras yhteys ja lisättyä osallistujamääriä enemmän kuin muilla keinoilla.

Asiakkaiden kanssa vuorovaikutuksessa ollessaan Suomi-Syyria Ystävyyssseuran työntekijät kohtasivat paljon pelkoa ja ennakkokuuloja lastensuojelun järjestelmää kohtaan. Tässä yhteydessä SPR mukana oleminen yhteistyökumppanina herätti epäluuloa kohderyhmässämme. Seuran työntekijät soittivat useille perheille kysyäkseen heitä mukaan toimintaan, mutta ennakkoluulot ja pelot olivat niin suuria, ettei näin saatu mukaan kuin murto-osa niistä keille soitettiin. Heillä oli tapauksia missä perhe on ollut kiinnostunut osallistumisesta, mutta kuullessaan yhteistyön Punaisen Ristin kanssa, ei perhe ole halunnutkaan tulla mukaan. Aiemmin tuomani seikkojen lisäksi Punainen risti on ollut mukana auttamassa pakolaiskriisissä ja pitänyt vastaanottokeskuksia, ja havainnoidessani töissä vallitsevia mielikuvia, valitettavasti kaikkien kokemukset eivät ole olleet positiivisia ja suhtautuminen Punaiseen Ristiin on myös osittain tästä syys edelleen varauksellista.

Kun tarkastellaan luottamusta käsitteenä, siihen liittyy aina mahdollisuus epäluottamuksesta ja luottamuksen menettämisestä (Lyytinen, Leinonen & Turjanmaa 2018). Vasta kun jokin asia on epävarma, tulee luottamus käyttöön satunnaisena voimavarana, mikäli se on mahdollista niin ulkoisten kuin sisäisten tekijöiden johdosta (Ilmonen 2001, 174). Luottamuksen puute ajaa kotoutumisen prosessin kohti separaatiota. Jos yhteiskunnan palveluihin muodostuu suuri epäluottamus, kääntyy yhteiskunnan hyväksi tarkoitetut palvelut hyvinvointi yhteiskuntaa vastaan.

Toisaalta juuri epäluottamuksen ilmapiiri luo mahdollisuuden uusien luottamussuhteiden syntymiseen, ja onnistuessamme hyvän yhteistyön luomisessa tekisimme tehokasta ja tärkeää työtä kotoutumisen edistämiseksi.

Toinen osa opinnäytetyötä oli edistää koordinoitua ja luoda jokin toimiva menetelmä koordinoituihin. Siihen kehitin rekisteröitymislomakeen, jossa kaikki kysymykset ja vastausvaihtoehdot ovat suomeksi ja arabiaksi. Tällä lomakkeella selvitin tehokkaasti paitsi perheen aikataulut, myös heidän yhteystietonsa. Rekisteröintilomake on opinnäytetyön kannalta yksiä merkityksellisimmistä kehittämistöistäni tässä projektissa. Tämä siksi, että pystyn tällä tavoin lisäämään

maahanmuuttajan oman arjen toimijuutta ja osallisuutta. Huoltajat pystyvät itse ilmoittamaan lapsensa mukaan, voivat kaksikielisestä lomakkeesta esimerkiksi oppia suomalaisia sanoja ja hän saa turvallisen kokemuksen suomen toimintatavoista.

Töissä havainnointini perusteella on hyvin tavallista syyrialaisuutta kirjata kaikki tiedot paperille käsin. Sen perusteella ilmoittautumislomakkeiden täyttäminen on monelle syyrialaiselle vieras käytäntö. Suomessa taas rekisteröityminen esimerkiksi jäseneksi järjestöön ja muu listaaminen on ainakin oman näkemykseni mukaan hyvin tavallista toimintakulttuuria. Tällainen vanhempien osallisuuden lisääminen edistää yhteiskunnan tasa-arvoa ja ruokkii yhteiskuntaa kestäväenä ja luottamuksen lisääntymisenä (Elina Nivala 2008, 166).

Ilmoittautuminen kyselyn kautta osoittautui helpoksi ja hyväksi tavaksi parantaa ja selkeyttää toimintaa. Jaoin ilmoittautumis- linkin elokuun toisella viikolla ja sain heti samana iltana ilmoittautumisia. Kaikki kohdat oli osattu täyttää oikein, kaksikielisyys oletettavasti auttoi vastaamisessa. Selkeä pohja yhteystiedoille auttaa myös sen suunnittelemista kuka perheelle valitaan opettajaksi ja milloin opetus on mahdollista toteuttaa. Ne perheet, jotka olivat aikaisemmin ilmaisseet kiinnostuksensa toimintaan osallistumisesta, ovat ilmoittautuneet onnistuneesti toimintaan syksyille 2022. Tietojen kerääminen yhdestä selkeästä paikasta auttoi myös delegoimaan työtehtäviä muille, sekä informoimaan kaikkia projektin osapuolia tehokkaasti siitä montako oppilasta toimintaan haluaa osallistua.

Näiden lisäksi pilotoinnissani pidin infotilaisuus Siltoja Vanhemmille Hankkeen puitteissa Läksyhelpistä. Tilaisuuteen osallistui kaksi perhettä, joten alkuperäistä tavoitetta kerätä paikalle uusia perheitä ei saavutettu. Muuten tilaisuus oli merkityksellinen sen osallistujille ja työntekijöille ja nosti esille toiminnan tärkeyden, vaikka se olisikin pienimuotoista. Paikalle saapui toisen perheen etäläksyhelppi opettaja ja se oli ensimmäinen kerta, kun opettaja ja perhe tapasivat kasvotusten. Tästä opimme tämänkaltaisen yhteisen tapaamisen voivan lisätä motivaatiota ja merkityksellisyyttä vapaaehtoistyössä. Tämä osaltaan vahvistaa näkemystäni siitä, että juuri tämä yhteistyö Suomen Punaisen Ristin kanssa on merkityksellistä ja haasteista huolimatta on syytä jatkaa yrittämistä.

6 YHTEENVETO JA TULOKSET

Yhteenvetona pilotoinnistani toiminnan laajentamiseen tehokkain muoto oli selvästi suora yhteydenotto. Se oli myös paras keino korjata väärinymmärryksiä ja mahdollista epäluottamusta, mikäli kyseisellä perheellä sellaisia oli syntynyt. Tällä keinolla saimme lähes kaikki uudet osallistajat mukaan. Markkinoimalla omilla ja yhteistyökumppaneiden sivuilla ei itse toimintaan tullut paljon osallistujia, mutta seuran kannalta on hyvä, että tieto kaikesta eri toiminnasta leviää mahdollisimman laajalle.

Koulujen välinen yhteistyö oli työläämpää kuin osasin ennakoida, ja etänä toimiminen koulun rehtorin kiireellisyyden vuoksi tuntui hankalalta. Kouluyhteistyötä tehdessä kouluissa korostui työntekijöiden vaikutus opetussuunnitelman ohjeiden toimeenpanijana. Aiemmin mainitsemani seikat kuten se, miten työntekijät hahmottavat ohjeita, seuraavat tavoitteita ja omaavat resursseja vaikuttaa siihen, miten toimintaympäristö näyttäytyy (Toikko & Rantanen 2009, 55). Koulukohtaisesti eroja oli paljon ja rehtorien ammatillisen toteutuksen merkitys yhteistöiden kehittämisessä oli merkittävä. Pilotoinnillani sain kuitenkin tärkeää informaatiota, sillä jatkossa voimme kokeilla yhteistyön synnyttämistä kasvotusten tapaamalla.

Kyselyn merkittävin ja selkein tulos oli se, että koulunkäynnin tukemisen haastavimmaksi aspektiksi valikoitui selkeästi kielitaito ja kommunikaatio. Lisäksi etäläksyhjelpitoiminta koettiin käyttäjien keskuudessa pääsääntöisesti hyväksi ja tarpeelliseksi.

Aloitin työni kertomalla Kenen koulu? -podcastin tuomasta uudesta kriittisestä näkökulmasta suomalaiseen koulutukseen sekä sen tuomasta inspiraatiosta aihetta kohtaan. Podcast keskittyy aiheeltaan enemmän koulutuksen rakenteellisen rasmin näkyväksi tuomiseen, yhteiskunnallisesti kriittiseen ongelmaan. (Eid 2021.) Vaikka kehittämäni Suomi-Syyria Ystävyysseuran etäläksyhjelpitoiminta, on tukiopetusta vähemmistöryhmälle, se kuitenkin kietoutuu tiukasti podcastin aiheisiin. Nimittäin kehittäessäni läksyhjelpiä arabiankielisille perheille, toiminnan kehittämisen keskiössä on toimintaympäristön ymmärtäminen.

Toimintatutkimukseni merkittävin seikka oli tuoda näkyviin asenteita ja valtarakenteita, jotka tuovat tärkeää informaatiota, jota on muilla keinoin vaikea selvittää. Työssäni on tullut esille, ettei toiminnan laajentamisessakaan ollut kyse siitä, että perheisiin ei olisi saatu kontaktia, vaan se, että kontaktin saaminen heihin ei hyödyttänyt, jos luottamusta toimintaan ei ole. Osaltaan tämä epäluottamus voi antaa mainitsemani kasvualustan uusien luottamusverkostojen syntymiseen (Lyytinen, Leinonen & Turjanmaa 2018). Toisaalta nousi tärkeä kysymys mitä

luottamuksen voittamiseen tarvitaan ja onko se etäläksyhleppitoiminnan tai Suomi-Syyria Ystävyyssseuran käsissä?

Yksi keino aloittaa ongelman ratkomisen on luottamuksen rakentaminen yksi osa-alue kerrallaan. Lastensuojelun spesifi luottamuspuola on huomattu alalla ja sitä on lähdeetty työstämään. Esimerkiksi vuonna 2007 Pesäpuu ry aloitti yhdessä muiden alan toimijoiden kanssa yhteisen Taimikko -projektin. Taimikko -projektissa tehtiin tutkimus ja kartoitustyötä, sekä kerättiin käytännön kokemustietoa monikulttuurisilta perheiltä. Se antoi hyvä lähtökohdan kehittämistyölle ja mahdollisti työmenetelmien pilotointia ja kehittämistä, jotta ne voidaan tulevaisuudessa ottaa osaksi lastensuojelun työntekijöiden jokapäiväiseen käyttöön. (www.pesäpuu.fi 2022.) Tämä on hyvä malli, jota voitaisiin hyödyntää myös koulutukseen liittyvissä haasteissa.

Työni avaa hyvin sitä, mitä kaikkea kätkeytyy pelkän tukiovetus teeman alle ja avaa hyvin kotoutumisen prosessin monikerroksisuutta ja, sitä miten moni asia pinnan alla vaikuttaa. Kotoutumisen prosessissa asiat ovat hyvin tiivistikin kytköksissä toisiinsa. Opinnäytetyössäni voidaan huomata, miten epäluottamus järjestelmään vaikuttaa mielikuvaan lastensuojelussa ja yhä edelleen SPR:n toiminnan motiiveihin saakka. Nämä mielikuvat olivat osaltaan esteenä läksyavun vastaanottamisessa.

Kaiken ytimessä on onnistunut kotoutuminen. Onnistuneesti kotoutunut perhe saa tietoa, osaa hakea tietoa, ymmärtää yhteiskunnan rakenteita, ja voi luottaa niihin saadakseen osallistua yhteiskuntaan tasa-arvoisena jäsenenä. Kaiken tämän voidaan ajatella lähtevän esimerkiksi jo siitä, käytetäänkö aiheesta puhuttaessa sanaa maahanmuuttaja vai maahanmuuttanut. Kotoutumisprosessissa maahanmuuttajan oma kokemus ja toimijuus on isossa osassa sen onnistumista. Asenne vaikuttaa paljon, mutta asenteen muodostumiseen vaikuttaa monet asiat, jotka syntyvät muun muassa yleisestä asenneilmapiiristä.

Vaikka oli ennalta tiedossa, että maahanmuuttajaperheiden ja lastensuojelun välinen yhteistyö on osaltaan kehnoa ja asiaa on lähdeetty jo työstämään, tuo työni esille uuden puolen siitä. Uutta ulottuvuutta tilanteen ymmärtämiseen tuo se, miten laajalle tällainen epäluottamus kantautuu. On eri asia olla epäluuloinen asioidessaan kunnan tai kaupungin virkamiehien kanssa, tai sosiaalityöntekijöiden kanssa, kuin ilmoittaa lapsena läksykerhoon, jota pyörittää toki valtion rahoitus mutta toteuttajina on Suomi-Syyria Ystävyyssseura yhdessä suomalaisen järjestön kanssa, jolla on hyvät valmiudet etsiä vapaaehtoisia mukaan erilaisiin projekteihin.

Kehittämistyöni ongelmat tuovat esiin ongelmat, minkä kanssa maahanmuuttajaperheet joutuvat elämään. Se tuo näkyväksi sen millaisia haasteita elämään tulee, kun kotoutuminen ei ole onnistunut toivotulla tavalla. Itse toivoin tällaisen toiminnan rikkovan ennakkoluuloja ja olevan mukana luomassa yhteiskuntaa missä kantasuomalaiset voivat olla ystäviä maahanmuuttajien kanssa ja olla osaltaan edistämässä heidän kotoutumistansa. Ongelmat tuntuvat kuitenkin vaikuttavan ylitse oman vaikutusvallan ja yhtenä työntekijänä yhdessä projektissa on vaikutusmahdollisuuteni rajalliset. Se mitä opinnäytetyöni tuo yhteiskunnalle tulevaisuutta ajatellen on tärkeän kysymyksen nostaminen: miten kotoutumisessa otetaan huomioon luottamuksen rakentaminen?

7 POHDINTA

Rakenteellinen rasismi on laaja ilmiö, eikä siihen, kuten moneen muuhunkaan laajan ongelmaan ole yhtä simppeleä vastausta. Tarkoitukseni ei siis ole sanoa, että tekemäni opinnäytetyö ratkaisee kaikki ongelmat. Pikemminkin tähdellistä olisi ymmärtää toimintaympäristö ja yhteiskunnallisen ja poliittisen ilmapiirin vaikutus jokapäiväiseen elämään. Työtä tehdessäni törmäsin kysymykseen siitä, mikä tämän arvostetun koulumenestyksen merkitys on, jos seuraavissa vaiheissa ohjaus perustuu virkailijoiden vahvoin oletuksiin ja rutinoituneisiin tapoihin ohjata maahanmuuttajat tietynlaisiin tehtäviin kohtaamatta heitä yksilölähtöisesti? Ilman mitään muutosta ei koulumenestyksen merkitys varmaankaan jää kovin sureksi. Suurin hyöty isoa kuvaa katsoessa on toivottavasti se, että tukiovetusta saanut lapsi saisi koulumenestyksestään itsevarmuutta tavoitella unelmiaan. Tai ettei hän huonon koulumenestyksensä vuoksi joutuisi kohtaamaan valmiiksi päätettyjä mielipiteitä ja rasistisia ajatuksia, perustuen pelkkiin ennakkoluuloihin, eikä varsinkaan päätyisi siihen, että hän itse uskoisi näitä mielipiteitä. Paremman koulumenestyksen kautta voi olla todennäköisempää, että maahanmuutaneen kohdatessaan oletuksia kyvyistään, uskaltaisi hän vaatia sellaista suhtautumista kykyihinsä kuin hän ansaitsee.

Koulumenestyksestä kirjoittaessa pohdin myös menestyksen määritelmää. Voisiko koulumenestys olla paitsi hyviä numeroista, myös sitä miten lapsi viihtyy koulussa, miten hän kokee elämänsä? Monesti kuitenkin ihminen on sitä tehokkaampi mitä hyvinvoivampi hän on. Siksi voisi ajatella, että jos perinteisen koulumenestyksen sijaan keskityttäisiin oppilaiden hyvinvointiin, onnistuisi hänen kotoutumisensa paremmin. Yhteiskunnallisesti tämä on merkittävä kysymys, sillä huonovointisuus kuormittaa yhteiskuntaa huomattavasti enemmän kuin hyvinvointi.

Kirjoittaessani työtäni olen osittain kamppailut henkilökohtaisten eettisten seikkojen kanssa. Nykymaailman ollessa yhä polarisoituneempi pelkään työtäni käytettävän väärin tarkoituksiin, sieltä nostettavan seikkoja yksipuoleisesti tai negatiivisesti esille. Ennen kaikkea ongelmiini mitä työssäni olen tuonut esiin, tulisi suhtautua ymmärryksellä ja avarakatseisuudella, hyväksyen se, että maailmassamme on paljon erilaisia kulttuureja eikä suomen kulttuuri ole parempi kuin muiden, vaikka me suomessa elämmekin.

Haluaisin olla mukana luomassa maailmaa missä maahanmuuttajista puhuttaisiin enemmän aktiivisina osallisina sekä heidän niin halutessaan Suomen kansalaisina. Haluaisin lisätä sen ymmärtämistä, että maahanmuuttajia on monessa eri asemassa ja siinä missä monen on vaikea sopeutua niin monet sopeutuvat hyvin. Siinä missä osa ei luota, ei kommunikoi tai osaa säädellä

käytöstään siihen sopeuttaen, että elämme suomen kulttuurissa, niin on heitä, jotka toimivat päinvastoin. Se miksi tästä aiheesta silti kirjoitan, on se, että työskentelen sen osan maahanmuuttajista kanssa, joiden kotoutuminen on vielä vaikeaselkoista.

Ja se että tälle työlle ja opinnäytetyölle oli selkeä yhteiskunnallinen tarve. Toisaalta on hyvä nostaa esille, että myös sille olisi suuri yhteiskunnallinen tarve, että maahanmuuttajien representaatio suomalaisina ja toimivina osina yhteiskuntaa on edelleen vähäistä. Heitä on yhä enemmän, mutta koska heitä kenellä on vielä haasteita paljonkin, on myöskin edelleen paljon, on keskustelu liian usein jäänyt pyörimään samoihin vanhoihin ympyröihin. Olisi kuitenkin aika laajentaa ymmärrystämme siitä, mitä kaikkea sana maahanmuuttaja pitää sisällään.

Tuntuu omiin arvoihini ristiriitaiselta, että tuon esille yksinkertaisia väärinymmärryksiä, joka voi luoda kuvan, että maahanmuuttajat olisivat niin sanotusti “tyhmiä”. Tällä viitataan erityisesti kohtaan missä eräs vanhempi oli huolissaan siitä, otetaanko heidän lapsensa huostaan koska hän käyttää huivia. Kauhuskenaariossani kantasuomalainen ei osaa asettua toisen asemaan ja pitää ajatusta jopa naurettavana, että jokin asuste mitä joku käyttää voisi johtaa vakaviin seurauksiin. Suomessa asuneille sellainen voi tuntua jopa absurdilta ja jos asiaa lähestyy negatiivisin tai muuten kapeakatseisesti voi tällainenkin asia aiheuttaa reaktioita tai ajatuksia sellaiseen suuntaan mihin en haluaisi ihmisiä kannustaa.

Kuvailemassani tilanteessa lukijat ovat minun tulkintani varassa. Mistä oikeastaan tiedämme tarkkaan mitä tämä henkilö perimiltään huivin mainitsemisella tarkoitti tai pelkäsi. Ehkä hän tarkoitti sitä ennakkoluuloa mitä liitetään huivinkäyttäjiin, enemmänkin kuin sitä, että hän yksinkertaisesti tarkoittaisi sitä, että huivin pitäminen nähtäisiin huostaanoton perusteena. Ja toisaalta taas ymmärrän heidän epäluottamuksensa aiheuttaman pelon, ja uskon että aikaisempi tulkintani pelon vaikutuksesta ajatteluun on myös todennäköinen. Kolmaskin tulkinta tästä tuli mieleen, jossa henkilö, joka pelkää huivin käytöstä aiheutuvan jotakin suurta haittaa voi olla aikaisempi kokemus sellaisesta esim muualla kuin Suomessa. Muunmuassa Turkissa huivin käyttämistä on ohjattu tiukoin säännöksiin aina huivipakosta, huivin sallimattomuuteen. Toisaalta maassa, josta he tulevat voi olla hyvinkin epävakaa hallinto, joten taustalla voi olla kokemus niin sanotusti järjettömienkin asioiden kontrolloinnista.

Jossain määrin tuntui vaikealta kirjoittaa tietyistä asioista, sillä työskentelen kohderyhmän kanssa, jossa jotkin ennakkoluulot tai stereotyyppit vahvistuvat. Kuten esimerkiksi naisten eriarvoinen asema sekä miesten ja naisten selkeä eriarvoisuus yleisesti, sekä osittain myös

pelokkuuden myötä epärationaalisuus. Haluaisin olla osana purkamassa kankeita stereotypioita ja näyttää kuinka moninaisista ympäristöistä ihmiset maahanmuuttaja termin sisällä ovat. Toisaalta juuri arabiankielisten kulttuurissa usein miesten ja naisten asema on suomessa ajatellen vanhanaikainen, joten on myös kaikkien kansalaisten kannalta tarvittavaa avata erilaisten käytösten syitä, ja lisätä myös kantasuomalaisen ymmärrystä kotoutumisen prosessista ja erilaisista lähtökohdista. Tässäkin aiheessa päästään filosofisiin pohdintoihin siitä, kenellä on oikeus sanella mikä kulttuuri on parempi kuin toisen, tai olettaa tarkoittaako lasten erillään leikkiminen automaattisesti sitä, että nainen kasvatetaan eriarvoiseen asemaan miehiin nähden?

Toinen esimerkki, jota jäin pohtimaan oli henkilöt, jotka käyttävät epäluottamuksen ilmiötä ja pelkoa oman poliittisen aseman pönkittämiseen. Toisaalta se todistaa myös itsessään sen, miten emme voi niputtaa arabialaisiakaan vain yhdenlaiseksi. Niin kuin suomessa ja jokaisessa kulttuurissa, on yksilöitä, joilla on ymmärrystä ja kiinnostusta ymmärtää, ja sitten on heitä, jotka hyötyvät toisten pahoinvoinnista. Tällaisten asioiden ei tulisi olla minkään tiettyyn kansalaisuuteen sidottua.

Kotoutumisen määrittely tulee yhteiskunnasta. Työnikin perustuu sille, miten termi määritellään ja miten niihin tavoitteisiin päästään. Kotoutumisen onnistumista voisi määritellä nykyistä enemmän osallisuuden toteutumisen arvioinnilla. Jos kuvitellaan, että maahan muuttanut henkilö kokee kotoutuneensa vaikei olisikaan työelämässä, jos hän haluaisi olla esimerkiksi kotiäiti. Yhteiskunnallisesti hän nähdään epäonnistuneena, mutta osallisuuden kautta tarkastellessa olemme onnistuneet erinomaisesti, ja hän saa vaikuttaa elämässään sillä tavoin, miten hän parhaaksi näkee. Ehkä maahanmuuttajat kärsivät eniten yhteiskunnan tehokkuus- ja suorituskeskeisyydestä? Myös taakka oman alkuperäisen maan kansalaisten käytöksestä kantautuu usein yksittäisten tietyn marginaalisen ryhmän edustajan harteille. Myös hyvä maahanmuuttaja syndrooma kantaa juurensa tästä ilmiöstä. Siinä missä suomalainen riehuu kirjastossa, leimataan hänen häiriköksi, sen kummemmin taustoja määritellen, somalialaistaiseen riehuessa kirjastossa leimataan hänet huonokäytökselliseksi maahanmuuttajaksi. Vaikka tämä somalialaistautainen on saattanut syntyä Suomeen ja pitää Suomea hänen ainoana kotimaanaan. Yhteisöpedagogina osallisuus on vahvasti läsnä ammatillisuudessani, ja osana osallisuutta ymmärrän, että osallisuus ei kaikilla osallistujilla näytä samanlaiselta. Siinä missä aktiivinen toiminta ja mielihyvien ilmaisu on tärkeää, on hiljaa osallistuminen yhtä arvokasta. Jokaisen tulisi saada osallistua itselleen ominaisella tavalla. Tämän ajatuksen laajentaminen kotoutumisen

suunnitelmiin, tavoitteisiin ja toiminaan olisi tähdellistä tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Analyysissä mainitsin tärkeän kysymyksen, miten kotoutumisessa otetaan luottamuksen rakentaminen. Pohdin, onko se mahdollista vain unelmamaailmassa, jossa resurssit ovat loputtomat ja kaikki tasa-arvoisia?

7.1 Itsearviointi

Toteutukseni opinnäytetyössä sujui pääosin kiitettävästi. Onnistuin havainnoinnilla ja haastatteluillani ymmärtämään tilanteen sosiaalisen ja yhteiskunnallisen ympäristön. Tein monipuolisesti erilaisia toimia toiminnan kasvattamiseksi. Joskin markkinointi esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ei tuottanut tulosta. Olisin voinut tehdä enemmän jalkautuvaa työtä ja mennä kouluihin kertomaan toiminnasta heti huomattuani, ettei etänä informointi ollut tehokasta. Nämä asiat voidaan kuitenkin ottaa huomioon tulevaisuuden viestinnässä ja sen suunnittelussa.

Etäläksyhelppi infotilaisuutta olisi pitänyt tehokkaammin mainostaa ja kutsua koulun opettajia tai perheitä mukaan laajemminkin. Tapahtumasta informointi seuran omien sosiaalisen median kanavilla sekä suora kutsu tapahtumaan tekstiviestillä etäläksyhelppi perheille osoittautui riittämättömäksi toimeksi. Koen kuitenkin tärkeänä, että se pidettiin ja siellä tavanneet perheet, me koordinaattorit ja SPR:n vapaaehtoinen opettaja kokivat tilaisuuden onnistuneena ja henkilökohtaisesti sain työhöni siitä motivaatiota. Harmillista oli kuitenkin tilaisuuden potentiaalin osittainen hukkaan valuminen, sillä onnistuneena isompana tapahtuman sieltä olisi uskottukseni mukaan saanut paljon perheitä mukaan.

Myös kyselyn laajempi vastausmäärä olisi tuonut lisää uskottavuutta tutkimukselle, ja tuloksia olisi voinut uskottavammin verrata yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Kyselyn kysymyksiä ja niiden muotoilua olisi voinut miettiä tarkemmin. Osa kysymyksistä olivat epämääräisiä koskien sitä, ettei niissä eritelty sitä onko tämä kokemus nimienomaan läksyhelppitoiminnan ansiosta, vaiko ilman sitä. Näissä kysymyksissä tieto olisi ollut hyvin oleellinen. Kyselyä olisi voinut mennä mainostamaan johonkin tilaisuuteen, jossa vastauksia olisi voinut saada paikan päällä ja samalla olisi voinut mainostaa toimintaamme. Opinnäytetyön tekeminen on kuitenkin työlästä ja tuntui ettei minulla ole henkilökohtaisesti resursseja toteuttaa kaikkia näitä mainitsemiani asioita, ja toisaalta työn tarkoituksena oli myös selvittää tehokkaimmat keinot ja ainakin sain

hyvän arvion siitä mitkä keinot voisi olla tehokkaimmat ja yrityksen arvoisia. Koen olleeni läpinäkyvä työni eri prosesseista ja työni on eettisesti kestävä.

Jatkoa ajatellen tein muutaman tärkeän havainnon. Nämä tiedot tulee osaksi uutta viestintäsuunnitelmaa. Ilmoittautumislomake oli toimiva ja SSYS seuran nettisivuille olisi hyvä lisätä kohta, josta voisi suoraan ilmoittautua. Yhteistyön syventäminen koulujen kanssa voisi onnistua lähitapaamisena puheluiden sijaan ja mahdollinen opinnäytetyön esittely voisi auttaa esimerkiksi opettajien motivoinnissa. Tulevaisuuden kulttuuritapahtumissa ja infotilaisuuksissa voisi toimintaa esitellä perheille suoraan ja neuvoa kiinnostuneet ilmoittautumaan lomakkeen kautta mukaan.

Pohdin myös työssäni termistön käyttöä ja sitä pitäisikö minun siirtyä sanan maahanmuuttanut käyttöön. Päädyin kuitenkin helppolukuisuuden ja selkeyden vuoksi pääasiassa tuttuun termiin maahanmuuttaja. Niissä kohdin missä arvioin maahanmuuttanut termin sulautuvan tekstiin aiheuttamatta hämmennystä pyrin käyttämään myös sitä sanaa. Valintaani vaikutti myös se, että puhun työssäni paljon oppilaista, jotka ovat monesti toisen polven maahanmuuttajia, eikä kaikissa lähteissäni eroteltu tarkasti oliko kyseessä ensimmäisen vai toisen polven maahanmuuttaja. Toisen polven maahanmuuttajat eivät ole muuttaneet mihinkään maahan vaan ovat aina asuneet samassa maassa. Siltä osin termi on heille epäsoviva. ”Toisen polven maahanmuuttanut” taas tuntui kömpelöltä ilmaisulta. Osaltani koin kuitenkin tärkeäksi pysähtyä miettimään termistöäni ja miten haluan aiheeni esitellä. Ehkä termin yleistyminen tekee termistä helpommin lähestyttävän ja helppolukuisemman ajan kanssa. Sanat muokkaavat maailmaa ja ajatuksiamme, joten niiden merkitys voi monesti olla suurempi kuin tiedostammekaan. Maailma muuttuu, kun sitä muutetaan.

LÄHTEET

- Agafonova Julia 2012. Maahanmuuttajat suomalaisessa koulussa Ongelmia ja sopeutumiseen liittyviä vaikeuksia Kasvatustieteiden tiedekunta Opettajankoulutuslaitos, Tampere Kasvatustieteiden pro gradu-tutkielma. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84429/gradu06625.pdf?sequence=1>
- Alitolppa-Niitamo Anne, Fågel Stina & Säävälä Minna 2013. Olemme muuttaneet ja kotoudumme. Muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Julkaisija: Väestöliitto ry. Monikulttuurinen osaamiskeskus. Helsinki. https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/e38fea1b-olemme-muuttaneet-ja-kotoudumme_ilmankantta.pdf#page=63
- Arvonen A., Katva L. & Nurminen A. 2010. Maahanmuuttajien oppimisvaikeuksien tunnistaminen. Juva: PS-kustannus
- Boyd, D. 2014. How to run innovation pilot program. Viitattu 25.04.2022. <http://www.industryweek.com/product-development/how-run-innovation-pilot-program>
- Eid Mona 2021. Kaikkien koulu? -podcast. (editoinut Emil Johansson.) viitattu 13.3.2022 <https://www.ruskeattytot.fi/rtmedia/kaikkienkoulu>
- Flick, Uwe 1998: An introduction to qualitative research. London: SAGE
- Gordon, Tuula (2005) "Toimijuuden käsitteen dilemmoja". Teoksessa Anneli Meurman-Solin & Ilkka Pyysiäinen(toim.) Ihmistieteet tänään. Helsinki: Gaudeamus, 114–130.
- Helander Reetta & Mikkonen Anna 2002. Ikävä äitiä. Ilman huoltajaa tulleet pakolaislapset Suomessa. Helsinki: Väestöliitto
- Ilmonen Kaj 2001. Sosiaalinen pääoma ja luottamus. SoPhi 42 Jyväskylän yliopisto. Paino Kopijyvä Oy, Jyväskylä. Kansipaino ER-Paino Ky, Lievestuore <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/47905/3/SoPhi42978-951-39-6488-7.pdf#page=56>
- Immonen-Oikkonen P. & Leino A. 2010. Monikulttuurinen yhteistyö. Sastamala: Opetushallitus
- Irakin Naiset yhdistys 2022. www.iny.fi viitattu 13.9.2022

Järvinen, Minna Riikka 2007. Nuorten osallistuminen ja järjestötyö koulussa. Teoksessa Arola, Pauli & Sallila, Pekka (toim.) Koulussa kansalaiseksi: Opettaja ja aktiivinen koulukulttuuri. Helsinki: Kansanvalistusseura

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kaukinen Riikka 2017. Nuorten osallisuus ja yhdenvertaisuus palokunnassa - Ohjaajan rooli osallisuuden & yhdenvertaisuuden edistämässä

Kekki Miika 2022. Student-Initiated Discussion Topics in Career Counselling of Adult Immigrants <https://doi.org/10.33134/njmr.413> viitattu 29.6.2022

Kilpi-Jakonen Elina 2010. Maahanmuuttajien lapset somalaisissa kouluissa. UK: University of Oxford, Postdoctoral research fellow, Dphil

Knuutila Elina, 2018. Arki, toimijuus ja pakolaisuus. Arjen toimijuudelle annetut merkitykset Suomeen tulleiden pakolaisten elämäkerroissa. Tampereen yliopisto Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö Sosiaalityön pro gradu -tutkielma. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/103230/1523877672.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Krok, Suvi 2009. Hyviä äitejä ja arjen pärjääjiä. Yksinhuoltajia marginaalissa. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Sosiaalityön tutkimuksen laitos.

Lyytinen Evelina, Leinonen Johanna & Turjanmaa Johanna 2018. Luottamus nostettava kotoutumisen keskiöön. Suomen kotiseutuliitto 2022. <https://kotiseutuliitto.fi/blogi/luottamus-nostettava-kotoutumisen-keskioon/> viitattu 13.7.2022

Nivala, E. 2008. Kansalaiskasvatus globaalien ajan hyvinvointiyhteiskunnassa. Kansalaiskasvatuksen sosiaalipedagoginen teoriakehys. Väitöskirja. Kuopio: Snellman-instituutti. https://www.academia.edu/38717598/Kansalaiskasvatus_globaalien_ajan_hyvinvointiyhteiskunnassa_Kansalaiskasvatuksen_sosiaalipedagoginen_theoriakehys

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti Jarmo 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro Oy.

Opetussuunitelma Espoo 2022. Ops.espool.fi viitattu 13.3.2022 https://ops.espool.fi/webfronter.com/espoo/koulumaenkoulunops/menu1/Yhteiset_osuudet/5._LUKU__OPPI-MISTA_JA_HYVINVOINTIA_EDIST_V_KOULUTY_N_J_RJEST_MINEN/5.2_LUKU_-_Yhteisty_/5.2_Yhteisty_.html viitattu 13.3.2022

Pesäpuu 2022. Materiaalit. Maahanmuuttajataustaiset-lapset-ja-monikulttuurisuus-lastensuojelun-perhehoidossa. www.pesapuu.fi viitattu 2.6.2022

Rask, S., Paavonen, A-M., Lilja, E., Koponen, P., Suvisaari, J., Halla, T., Koskinen, S. & Castaneda, A. (2016) Primääriperheestä erossaolo on yhteydessä somalialais- ja kurditaustaisten maahanmuuttaja-aikuisten hyvinvointiin ja kotoutumiseen Suomessa. Yhteiskuntapolitiikka 81(3).

Saaranen-Kauppinen Anita & Puusniekka Anna 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>> viitattu 17.8.2022

Suomen Punainen Risti 2022. Työmme. Järjestötoiminta. www.punainenristi.fi/pk-seudun_toiminta Viitattu 30.3.2022

Suomi-Somaliaseura 2022. Tietoa meistä. Toimintamme. www.suomisomaliaseura.fi viitattu 1.4.2022

Suomi-Syyria YStävyyssseura 2022. Siltoja-vanhemmille. www.Ssys.fi Viitattu 1.2.2022

Säävälä M. 2012. Koti, koulu ja maahan muuttaneiden lapset: oppilashuolto ja vanhemmat hyvinvointia turvaamassa. Helsinki: Väestöliitto <https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/12/00408b29-koti-koulu-ja-maahanmuuttajalapset.pdf>

Talib Mirja, Löfström Jan & Meri Matti 2004. Kulttuurit ja koulu: avaimia opettajille. Helsinki. WSOY

Tilastokeskus 2021 <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulko-maalaistaustaiset.html> viitattu 29.6.2022

Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta: näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: University Press

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3/2019. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriö Helsinki 2021. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Kotouttaminen. Kotoutumisen sanasto: 1. laitos. Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto Helsinki 2022

Työ -ja Elinkeinoministeriö, 2021. Kotouttaminen: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163545/TEM_2021_54.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vehkalahti Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lecturan julkaisema. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305021/Kyselytutkimuksen-mittarit-ja-menetelmat-2019-Vehkalahti.pdf>

LIITTEET

Haastattelurunko

Haastattelijä: Jasmin Takkula
Haastateltava: Mania Al Khatib

Kesto: 20 min

Paikka: Etänä, puhelimitse

Aika: 13.3.2022

Tutkimuslupa: kyllä

Äänityslupa: kyllä

Haastattelukysymyksinäni olivat:

- Mitä halutaan kehittää?
- Menetelmä: Miten halutaan kartoittaa tilannetta?
- Mitä halutaan selvittää osallistujilta/vanhemmilta/perheeltä?
- Miten halutaan, määrällinen vai laadullinen tutkimus?
- Mitä halutaan saavuttaa?

akkula Jasmin Opinnäytetyö Etäläksyhelppitöi-
innna kehittäminen Suomi-Syyria Ystävyyssseura
/:ssä

Liite 2

19.8.2022 16.24

Ilmoittautuminen Etäläksyhleppiin التسجيل لدورات الدعم التعليمي عن بعد

Ilmoittautuminen Etäläksyhleppiin

التسجيل لدورات الدعم التعليمي عن بعد

Tervetuloa Etäläksyhleppiin, jossa tarjoamme etänä läksyjen tekemiseen apua yhden tunnin viikossa. Tapaaminen Google Meet sovelluksella tai Whatsupissa, opettaja lähettää aina linkin tapaamiseen.

مرحبًا بكم في برنامج الدعم التعليمي، حيث نقدم المساعدة في أداء الواجبات المدرسية عن بُعد لمدة ساعة واحدة في الأسبوع. يرسل المعلم دائمًا رابطًا للموعد، Whatsup أو Google Meet عبر تطبيق.

Kyselyssä antamiasi henkilötietoja käsitellään vain Suomi-Syyria Ystävyyssseuran läksyhleppin käyttötarkoitukseen. Tietojasi käsitellään luottamuksellisesti ja ne luovutetaan vain työntekijöiden käyttöön.

***Pakollinen**

1. Lapsen/Oppilaan Etunimi اسم الطفل / الاسم الأول *

2. Lapsen/Oppilaan Sukunimi لقب الطفل / التلميذ *

3. Lapsen puhelinnumero رقم هاتف الطفل *

19.8.2022 16.24

Ilmoittautuminen Etäläksyhelppiin التسجيل لدورات الدعم التعليمي عن بعد

4. Millä luokalla lapsi on? * ما هو الفصل (الصف) الذي ينتمي إليه الطفل؟

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- 1 luokka الفصل 1
 2 luokka الفصل 2
 3 luokka الفصل 3
 4 luokka الفصل 4
 5 luokka الفصل 5
 6 luokka الفصل 6
 7 luokka الفصل 7
 8 luokka الفصل 8
 9 luokka - 9 الفصل
 Muu: _____

5. Muu, mikä?

6. Huoltajan etunimi ja sukunimi * الاسم الأول لولي الأمر ولقبه

7. Huoltajan puhelinnumero * رقم هاتف ولي الأمر

8. Huoltajan sähköposti البريد الإلكتروني لولي الأمر

19.8.2022 16.24

التسجيل لدورات الدعم التعليمي عن بعد Ilmoittautuminen Etäläksyhelppiin

9. *** الأوقات المناسبة للواجب المنزلي؟** Sopivat ajat läksyhelppiin*Merkitse vain yksi soikio.*

- الاثنين من الساعة 4.30 مساءً إلى 5.30 مساءً 15-30-16.30 Maanantai
- الاثنين 4 مساءً - 5 مساءً 16-17 Maanantai klo
- الاثنين 5 مساءً - 6 مساءً 17-18 Maanantai klo
- الاثنين 4 مساءً - 5 مساءً 16-17 Tiistai
- الاثنين 5 مساءً - 6 مساءً 17-18 Tiistai
- الأربعاء 4 مساءً - 5 مساءً 16-17 Keskiviikko
- الأربعاء 5 مساءً - 6 مساءً 17-18 Keskiviikko
- الخميس من الساعة 4 مساءً حتى 5 مساءً 16-17 Torstai
- الخميس من الساعة 5 مساءً حتى 6 مساءً 17-18 Torstai
- Muu: _____

10. **كيف تعرفتم على برنامج الدعم التعليمي عن بعد؟** Mitä kautta löysitte toimintaan?*Merkitse vain yksi soikio.*

- تم الاتصال بكم من قبل جمعية الصداقة الفنلندية السورية SSYS työntekijä otti yhteyttä
- Facebook رأيتم إعلاناً عبر Facebook Näin mainoksen Facebookissa
- عبر المدرسة Koulun kautta
- تم الاتصال بكم من قبل جمعية الصداقة الفنلندية السورية SSYS toiminnan kautta/Asiakaspalvelu
- Muu: _____

19.8.2022 16.24

التسجيل لدورات الدعم التعليمي عن بعد Ilmoittautuminen Etäläksyhelppiin

11. Jos haluat kertoa perheestäsi tai tilanteestanne enemmän. Esim. milloin muuttaanut suomeen/ miten kotiutuminen on onnistunut/ suomeen muuton syy. Kiitos jos jaksat kertoa. :) Tiedot ovat luottamuksellisia, eikä niitä luovuteta ulkopuolisten tietoon. متى انتقلت ، على سبيل المثال ، إذا كنت تريد إخبارنا المزيد عن عائلتك أو حالتك. كيف نجحت في الانتقال إلى المنزل / سبب الانتقال إلى فنلندا. شكرا إلى فنلندا /

لن يتم تداول أي معلومات شخصية عنكم مع أي أطراف أخرى، التزاما منا بمبدأ السرية

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

akkula Jasmin Opinnäytetyö Etä-
iksyhelppitoiminnna kehittäminen
uomi-Syyria Ystävyyssseura ry:ssä

Liite 3

TUTKIMUSKYSELY arabiankielisten perheiden kotoutumisesta lasten koulutukseen liittyen مسح حول اندماج الأسر الناطقة بالعربية في علاقتها بتعليم الأبناء.

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

Kysely arabiankielisten perheiden kotoutumisesta lasten koulutukseen liittyen.
Etäläksyhelppi toiminnan kehittämistä varten.

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Teitä pyydetään mukaan tutkimukseen, jossa tutkitaan arabiankielisten perheiden kotoutumista koulutukseen liittyen ja mahdollisesta etäläksyhelppiin osallistumisen vaikuttavuudesta. Arvioimme, että sovellutte tutkimukseen, jos olette arabiankielinen perhe, jolla on persukouluikäisiä lapsia. Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja teidän osuuttanne siinä. Perehdyttyänne tähän tiedotteeseen teille järjestetään mahdollisuus esittää kysymyksiä tutkimuksesta, jonka jälkeen teiltä pyydetään suostumus tutkimukseen osallistumisesta.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Kieltäytyminen ei vaikuta asiakkaana olemiseen millään tavalla, vaan kohtelemme kaikkia samanarvoisesti huolimatta tutkimukseen osallistumisesta. Voitte myös keskeyttää tutkimuksen koska tahansa syyt ilmoittamatta. Mikäli keskeytätte tutkimuksen tai peruutatte suostumuksen, teistä keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näyttöjä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Tutkimuksen tarkoitus

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa kotoutumisen onnistumista lasten koulutukseen liittyen, saada käsitystä kohderyhmän tilanteesta sekä arvioida läksyhelppiin vaikuttavuutta. Tulevaisuudessa tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää perustellessa esimerkiksi apurahahakemuksia seuran toiminnalle.

Tutkimuksen toteuttajat

Tutkimus kuuluu osaksi etäläksyhelppi toiminnan kehittämistä, projekti on osana isompaa Siltoja vanhemmille hanketta. Tutkimuksesta vastaa Jasmin Takkula, opinnäytetyön tekijä. Toimeksiantaja on Suomi-Syyria Ystävyyseura ja opinnäytetyö tehdään Humak Ammattikorkeakoulun kanssa.

Tutkimusmenetelmät ja toimenpiteet

Tutkimukseen osallistuminen vie vain tämän lomakkeen täyttämiseen kuluvan ajan, ei sitouta osallistujaa mihinkään.

Tutkimus toteutetaan siten, että vastaukset on ovat anonymoituja. Jos vastaat vapaan tekstin osioon vastausta käytettäessä tutkimukseen se anonymisoidaan siten, ettei siitä voida henkilöä tunnistaa.

Kustannukset ja niiden korvaaminen

Tutkimukseen osallistuminen ei maksa teille mitään. Osallistumisesta ei myöskään

19.8.2022 16.08 TUTKIMUSKYSELY arabiankielisten perheiden kotoutumisesta lasten koulutukseen liittyen ج الأسر الناطقة بالعربية في علاقتها بتعليم الأبناء ...
makseta erillistä korvausta.

Tutkimustuloksista tiedottaminen

Tutkimustuloksia ei erikseen jaeta osallistujille, vaan niitä hyödynnetään kehittämistyössä ja opinnäytetyön tutkimuksessa. Tutkimus on osana opinnäytetyöstä joka julkaistaan julkisesti Thesus-tietokannassa.

Tutkimuksen päätyminen

Myös tutkimuksen suorittaja pyrkii olemaan keskeyttämättä tutkimusta. Tutkittavalle ei erikseen ilmoiteta tuloksista, vaan halutessaan osallistujat voivat lukea opinnäytetyön julkisesta Thesus- tietokannasta.

Lisätiedot

Pyydämme teitä tarvittaessa esittämään tutkimukseen liittyviä kysymyksiä tutkimuksen suorittajalle tai opinnäytetyön ohjaajalle.

Yhteystiedot

Tutkimuksen suorittaja

Nimi: Jasmin Takkula

Puh. 045 787 34779

Sähköposti: jasmin@ssys.fi

Opinnäytetyön ohjaaja

Titteli: Suomi Syyria Ystävyyssseuran toiminnanjohtaja

Nimi: Mania Alkhatib

Puh. 044 982 2360

Sähköposti: info@ssys.fi

*Pakollinen

1. Suostun tutkimuksen osallistumiseen anonymisti *

Merkitse vain yksi soikio.

Kyllä

19.8.2022 16.08 TUTKIMUSKYSELY arabiankielisten perheiden kotoutumisesta lasten koulutukseen liittyen ج الأسر الناطقة بالعربية في علاقتها بتعليم الأبناء ...

2. Missä asut? أين تعيش؟

Merkitse vain yksi soikio.

- Helsinki
- Espoo
- Vantaa
- Jyväskylä
- Kouvola
- Rovaniemi
- Joensuu
- Kemi
- Leppävirta
- Rautalampi
- Kotka
- Muu: _____

3. Miten koet vanhempana pystyväsi olemaan mukana lapsesi koulunkäynnin tukemisessa? كيف تشعر كوالد كن حيث القدرة على المشاركة في دعم تعليم طفلك؟

Merkitse vain yksi soikio.

	1	2	3	4	5	
Huonosti ،سيئة للغاية	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Hyvin ، ممتاز

4. Miten huolissaan olet mahdollisuuksistasi tukea lastasi koulunkäynnissä? ما مدى قلقك بشأن قدرتك على دعم طفلك في المدرسة؟

Merkitse vain yksi soikio.

	1	2	3	4	5	
Todella huolissaan أنا قلق حقًا	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	En lainkaan huolissaan لست قلقًا على الإطلاق

19.8.2022 16.08

TUTKIMUSKYSELY arabiankielisten perheiden kotoutumisesta lasten koulutukseen liittyen ج الأسر الناطقة بالعربية في علاقتها بتعليم الأبناء ...

5. Mitä toimintaa kaipaisit parantaaksesi valmiuksiasi? ما هي النشاطات التي تحتاجها لتحسين قدراتك؟

6. Mitkä asiat koet haasteellisena koulunkäynnin tukemisessa? ما الأشياء التي تجدها صعبة في دعم التعليم؟

Merkitse vain yksi soikio.

- Kielitaito ja yhteydenpito/kommunikaatio مهارات اللغة والتواصل
- kodin ja koulun välinen luottamus الثقة بين البيت والمدرسة
- kasvatustapojen tai opetussuunnitelman ymmärtäminen (toimintatavat yms) فهم النماذج والمناهج التعليمية (الممارسات ، الخ)
- läksyjen kanssa auttaminen المساعدة في الواجبات المنزلية
- Muu آخر

7. Oletko ollut mukana etäläksyhjelppi toiminnassa? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En

8. Miten paljon koet etäläksyhjelppi toiminnan auttaneen perhettänne? ما مدى شعورك حول الأنشطة الميسرة عن بعد وكيف ساعدت عائلتك؟

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Ei hyötyä غير مفيد Suuri apu مساعدة كبيرة

19.8.2022 16.08

TUTKIMUSKYSELY arabiankielisten perheiden kotoutumisesta lasten koulutukseen liittyen ج الأسر الناطقة بالعربية في علاقتها بتعليم الأبناء ...

9. Montako lasta perheestänne on läksykerhossa? كم عدد أطفال عائلتك في نادي الواجب المنزلي؟

Merkitse vain yksi soikio.

- Yksi واحد
- Kaksi إثنان
- Kolme ثلاثة
- Neljä أربعة
- Viisi خمسة
- 0

10. Haluatko jatkaa etäläksyhelypissä ensi syksynä? هل تود الاستمرار في برنامج التعلم عن بعد ؟

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä نعم
- En كلا
- Ehkä ربما

11. Etäläksyhelyppi palaute: Millainen opettaja? Miten hyvin aika riittää? Miten hyvin yhteistyö toimii? Onko tarpeeksi tukea SSYS puolelta? شعورك حيال الدعم المدرسي عن بعد: هل كان المتيسر مساعدا ؟ هل كان التعاون جيدا بينكم وبين برنامج الدعم المدرسي؟ هل هناك دعم كاف من SSYS؟ جهة جمعية الصداقة الفنلندية السورية

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms